

Akademia to my
We Are the Academy

lat Akademii
Sztuk
Pięknych
w Gdańsku

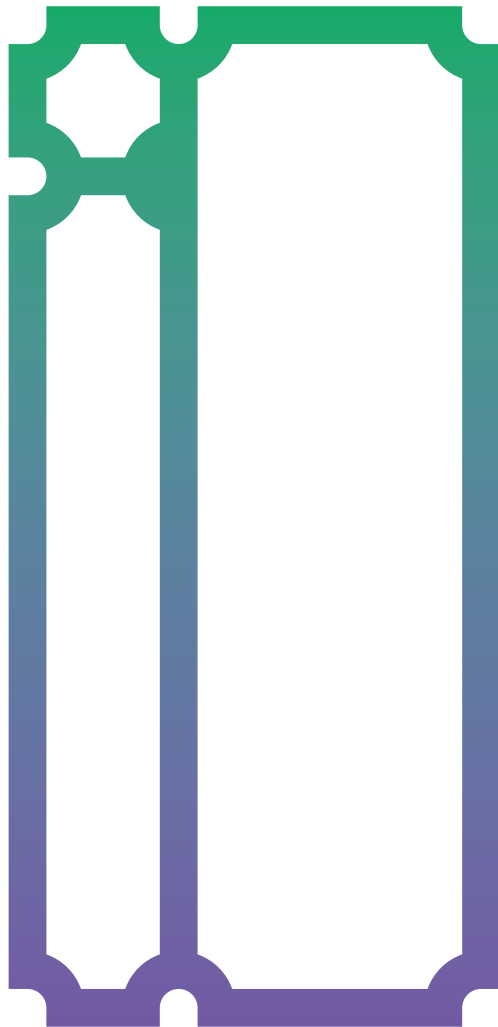

Akademia to my
We Are the Academy

lat Akademii
Sztuk
Pięknych
w Gdańsku

**Akademia
to my! We are
the Academy!**

W październiku 2025 roku uczestniczyliśmy w osiemdziesiątej inauguracji roku akademickiego w Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Ta okoliczność zachęciła nas do spojrzenia na historię uczelni i wyborze osiemdziesięciu fotografii – będących wizytówkami życia i doświadczeń akademickiej wspólnoty – które pomogłyby o niej opowiedzieć. Przekrojowy zbiór zdjęć, zebranych w jubileuszowym albumie, pozwala wybrzmieć tym momentom i wydarzeniom, które wyznaczyły specyficzny rytm uczelni – powtarzalny, a jednak wciąż ewoluujący. Rytm wzniecany działaniami mniejszych i większych wspólnot, zawiązujących się w jej obrębie, które nieustannie dostrajają się do siebie nawzajem. Opowiadamy historię uczelni, przypominając kolejne inauguracje, przeprowadzki, przeglądy i bale; spotkania osób studiujących z kadrą wykładowców, inicjatywy i działania studenckie, pierwsze kroki młodych adeptów i spektakularne osiągnięcia „dorosłej” akademii. Podkreślamy momenty graniczne: przeprowadzkę PWSSP z jej pierwotnej sopockiej siedziby do Wielkiej Zbrojowni w Gdańsku, następnie chwilowe, ale twórcze ulokowanie się w miejskiej przestrzeni Wyspy Spichrzów i zagospodarowanie Małej Zbrojowni, a także zaadaptowanie Domu Angielskiego przy ulicy Chlebnickiej. Każda z tych nowych przestrzeni niemal zawsze była i jest wypełniona ludźmi, bo Akademia to my! – jej społeczność rozumiana jako wspólnota osób wyróżniających się dzięki swoim pasjom i otwartości, skłonnych, nawet w trudnych i wymagających czasach, budować własny i akademicki sukces. I właśnie

In October 2025, we participated in the eightieth inauguration of the academic year at the Academy of Fine Arts in Gdańsk. This occasion encouraged us to examine our history and select eighty photographs – presenting the life and experiences of the academic community – that would help to tell its story. The diverse collection of photos gathered in this anniversary album allows us to resonate with the moments and events that defined the academy's unique rhythm – repetitive, yet constantly evolving; a rhythm ignited by the activities of the communities, both small and large, that have formed within it, constantly attuning to one another. We tell the story, recalling successive inaugurations, relocations, reviews, and balls; meetings between students and the faculty, student initiatives and activities, the first steps of young adepts, and the spectacular achievements of the 'grown-up' academy. We highlight crucial moments: the relocation of the PWSSP from its original location in Sopot to the Great Armoury in Gdańsk, then its temporary but creative location in the urban space of Granary Island and the development of the Small Armoury, as well as the adaptation of the English House on Chlebnicka Street. Each of these new spaces has almost always been, and continues to be, filled with people, because we are the Academy! – its community, understood as a group of individuals distinguished by their passions and openness, willing, even in difficult and demanding times, to build their own academic success. And it is this life-giving element – the

ten życiodajny element – wola tworzenia, współuczestniczenia i współdecydowania o tym, co nas otacza – dookreślił obecny rys akademii.

Zaznaczamy – chociaż ich nie wyczerpujemy – istotne w tym kontekście wątki i odniesienia do zmian kulturowych, społecznych i ustrojowych w kraju, które na wielu poziomach dotyczą też naszej historii, wpływając na społeczność akademicką i rezonując z podejmowanymi przez nią działaniami. Przypominamy podnoszenie Gdańska z ruin, trudny czas wyborów i zobowiązań podejmowanych w czasach komunizmu, narodziny Solidarności i walkę o wolność, w końcu też – proces transformacji ustrojowej. Po roku 1989 powrócono do myśli o przekształceniu Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych w Akademię Sztuk Pięknych, czemu towarzyszyło współtworzenie nowych zjawisk w sztuce i dyskusje na temat jej zobowiązań społecznych i kulturowych. Pamiętając o tej złożonej przeszłości, chcemy nadal odważnie, ale i z pokorą budować przyszłość uczelni.

Jestem przekonany, że współczesny krąg twórców i twórczyń, wizjonerek i marzycieli to wspólnota, która swoim zapałem i zaangażowaniem bliska jest tej, do której należała prof. Józefa Wnukowa, wspominająca początki szkoły i silną wówczas potrzebę spotykania się, bycia razem i uczenia się od siebie. Dzisiaj Akademia nadal jest miejscem, w którym zdobywa się wiedzę i umiejętności, doświadcza się życia i przygotowuje do nowych wyzwań. Podczas tegorocznego wykładu inauguracyjnego prof. Stanisław Radwański podkreślał wagę wielkiego zobowiązania uczelni wobec tradycji oraz osób w niej studiujących, zobowiązania wobec idei akademii jako wspólnoty, w której zawsze ścierają się poglądy. To między

will to create, participate, and co-decide about what surrounds us – that defines the academy's current profile.

We highlight – though not exhaustively – the key themes and references to cultural, social, and political changes in the country, which also touch upon our history on many levels, influencing the academic community and resonating with its actions. We recall the rebuilding of Gdańsk from its ruins at the end of the Second World War, the difficult choices and commitments made during the communist era, the birth of Solidarity and the fight for freedom, and ultimately, the process of political transformation. After 1989, the idea of transforming the State Higher School of Plastic Arts into an Academy of Fine Arts was revisited, accompanied by the co-creation of new artistic phenomena and discussions about their social and cultural responsibilities. Mindful of this complex past, we wish to continue to shape the school's future with courage and humility.

I am convinced that today's circle of creators, visionaries, and dreamers is a community whose enthusiasm and commitment are close to those of Professor Józefa Wnukowa, who recalls the beginnings of the school and the strong need to meet, be together, and learn from each other. Today, the academy remains a place where knowledge and skills are acquired, life is experienced, and students are prepared for new challenges. During this year's inaugural lecture, Professor Stanisław Radwański emphasized the importance of the academy's great commitment to tradition and its students, and its commitment to the idea of the academy as a community where opinions are constantly clashing. These elements, among other things, are what ensures the continuity and legend of our community.

innymi te elementy stanowią o ciągłości i legendzie naszego środowiska.

Wierzimy, że sztuka, design i kultura są niezbędne do budowania otwartego i dobrego świata. Przeszłość naszej uczelni pokazała, że jest to możliwe. Osiemdziesiąt lat temu założyciele i założycielki akademii udowodnili, że wspólnym wysiłkiem można stworzyć coś pięknego. Nawet w morzu ruin, jakim był powojenny Gdańsk, spełnić się może „absolutnie surrealistyczne marzenie”, o którym mówiła prof. Wnukowa, uświadamiając nam, jak wiele odwagi trzeba mieć, by marzyć. By uwierzyć w sens tego, co dopiero ma powstać, i dążyć do tego mimo wątpliwości i ograniczeń.

Cieszymy się z sukcesów uczelni, ale też stajemy w obliczu wyzwań i wyciągamy z trudności wnioski na przyszłość. Rozwijamy się i poszerzamy pole oddziaływania, aby zaznaczyć miejsce akademii na kulturowej mapie Wybrzeża i Polski, a także pozostawić jej ślad poza granicami kraju; chcemy być instytucją rozpoznawalną i kojarzoną z najlepszymi wzorcami. Właśnie dlatego tak bardzo zależało nam na przywołaniu historii Akademii i jej wspólnoty. Musimy dziś za wszelką cenę podtrzymywać ideę konsolidacji środowiska ludzi twórczych, wrażliwych i odważnych. Stanie się to możliwe, gdy pocujemy, że jesteśmy częścią Akademii i na jej rzecz działamy. Prof. Radwański ujął tę ideę w hasło „Ja jestem dla Akademii”, choć ten sojusz wymaga oczywiście nieustannych starań obu stron.

W nowej strategii uczelni, którą przyjęliśmy w tym wyjątkowym roku, stawiamy na osoby studiujące, bo to one na wielu poziomach zapewniają ciągłość jej trwania, a dla kadry akademickiej i pracowników uczelni są impulsem do

We believe that art, design, and culture are essential to building an open and positive world. The past of our academy has shown that this is possible. Eighty years ago, its founders proved that beauty can be created through collective effort. Even in the sea of ruins that was post-war Gdańsk, the ‘absolutely surreal dream’ of which Professor Wnukowa spoke could come true, reminding us of the courage it takes to dream, to believe in the meaning of what is yet to come and to strive for it despite doubts and limitations.

We celebrate the academy’s successes, but we also face challenges and draw lessons from them for the future. We are developing and expanding our sphere of influence to mark the academy’s place on the cultural map of the Coast and Poland, as well as its footprint beyond the country’s borders; to be a recognizable institution associated with the best practices. This is why we were so keen to remind the public of the history of the academy and its community. Today, we must uphold the idea of consolidating a community of creative, sensitive, and courageous people at all costs. This will become possible when we feel that we are part of the academy and are working for its benefit. Professor Radwański captured this idea in the slogan ‘I am there for the Academy’, although this alliance, of course, requires constant effort from both sides.

In our new strategy, which we adopted in this present, exceptional year, we prioritize students, as they ensure the continuity of the academy on many levels, and serve as an impulse to continuously develop and broaden the perspectives of our academic staff and employees. In this anniversary publication, we often feature students during revision of their work, graduations, moments of

nieustannego rozwoju i poszerzania pola widzenia. W jubileuszowej publikacji często widzimy właśnie ich, studentów i studentki – w trakcie korekt, dyplomów, momentów twórczego fermentu, manifestacji własnych przekonań. Zdjęcia, które wybraliśmy z zasobów Archiwum ASP i otrzymaliśmy od naszej społeczności, mają przypominać o tradycji, dialogu, bliskości i wzajemnym zaufaniu. Z pomocą całej wspólnoty akademickiej pragniemy zachować to, co dla nas najważniejsze, i co pozwala nam patrzeć z nadzieją i odwagą w przyszłość. Akademia ma być miejscem kształcenia partnerskiego, bezpiecznego i empatycznego, gdzie harmonijnie przeplatają się sztuka, design i kultura. Ma hołdować wspólnie określanym wartościom: po pierwsze, otwartości – zwłaszcza na naszą społeczność, dialog i różnorodność; po drugie, odpowiedzialności – za wspólnotę, otoczenie i przyszłość; po trzecie, kreatywności – jako fundamentie kształcenia i rozwoju. Mamy nadzieję, że wizualna historia ASP przedstawiona w tej książce przyniesie Państwu wiele radości, ożywi wspomnienia i wznieci emocje bliskie tym, które towarzyszyły nam, gdy poszukiwaliśmy fotografii i kompletowaliśmy materiał do albumu. Prezentując osiemdziesiąt zdjęć, chcemy przypomnieć o sile, jaką dajemy sobie nawzajem, i która zapewnia nam dobrą i mądrą przyszłość. Dedykujemy tę publikację całej społeczności i każdemu z osobna, pamiętając, że Akademia to my!

JM Rektor Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku
prof. ASP dr hab. Adam Świerżewski

creative fervour, as they manifest their own convictions. The photographs, selected from the resources of the ASP Archives and our community, are intended to serve as a reminder of tradition, dialogue, closeness, and mutual trust. With the help of the entire academic community, we wish to preserve what is most important to us and what allows us to look to the future with hope and courage.

The academy is intended to be a place of collaborative, safe, and empathetic learning, where art, design, and culture harmoniously intertwine. It is to honour shared values: first, openness – especially to our community, dialogue, and diversity; second, responsibility – for the community, the environment, and the future; and third, creativity – as the foundation of education and development. We hope that the visual history of the ASP presented in this publication will bring you much joy, revive memories, and evoke emotions close to those we ourselves experienced when searching for photographs and compiling the material for the album. By bringing together these eighty images, we wish to remind you of the strength we give to each other, which ensures a bright and wise future. We dedicate this publication to the entire community and to each one of you, remembering that we are the Academy!

His Magnificence Rector
of the Academy of Fine Arts in Gdańsk
prof. ASP dr hab. Adam Świerżewski

FOT. NN, AFASP

PHOTO BY NN, AFASP

„Na I roku przechodzą studenci dyscypliny podstawowe: adiunkt Żuławska wprowadza w zasady rysunku, prof. Wnukowa wraz z st. asystentem Kobzdejem w kompozycję form przestrzennych i płaszczyzn, st. asyst. Potrawiakowa w liternictwo. W pracowni rektora Wnuka zapoznają się studenci z podstawami rzeźby. Od II roku zaczyna się student orientować na właściwą specjalizację. [...]

Przed studentami stoją następujące możliwości połączeń, wyrażających się odpowiednimi zakładami: malarstwa z grafiką użytkową lub malarstwem ściennym; malarstwa z tkaniną dekoracyjną; rzeźby z metaloplastyką lub ceramiką; rzeźby czystej z architektoniczną. Zakład architektury wewnątrz (meblarstwo, wnętrzarstwo okrętowe itd.) związany z wydziałem malarstwa, ma swoje powiązania i z wydziałem rzeźby. Aż do półdyplomu po 3 latach – (całość studiów trwa 5 lat) zespół profesorski zapewnia studentom wiele swobody w odnajdywaniu właściwej specjalizacji. Pragnie, aby wyzbyli się oni wynoszonych już niekiedy z gimnazjum zahamowań czy rutyny, a rozbudzili w sobie śmiałość i żywiołowość twórczą.

Tę żywiołowość widzi się przede wszystkim [...] w malarstwie. Nawet rysunki, oglądane w Pawilonie przy ul. Powstańców Warszawy, [...] mają w sobie wiele malarskości, ciekawą grę światłocienia. W salach zaś poszczególnych pracowni malarskich (prof. Samborskiego, Strzałeckiego, Studnickiego, Wodyńskiego) – istna orgia barw [...]. Piękna w kolorze, często subtelna i dyskretna jest reklama na pudełkach, okładki książek itp. prace z zakresu grafiki użytkowej, wychodzące z pracowni prof. Różańskiej. Nie o wiele mniej ciekawie od malarstwa sztalugowego zapowiada się malarstwo ścienne (m.in. fresk), którego wraz z rysunkiem wieczornym uczy prof. Żuławski. Dziedzina ta ma poważną przyszłość przed sobą”.

← W ogrodzie przed Willą Bergera, od lewej: Artur Nacht-Samborski, Eugenia Różańska, Marian Wnuk, Krystyna Łada-Studnicka, Juliusz Studnicki, Jacek Żuławski, Jan Wodyński, Józefa Wnukowa, Hanna Żuławska, Aleksander Kobzdej, lata 40.

In the garden in front of Berger's Villa; from the left: Artur Nacht-Samborski, Eugenia Różańska, Marian Wnuk, Krystyna Łada-Studnicka, Juliusz Studnicki, Jacek Żuławski, Jan Wodyński, Józefa Wnukowa, Hanna Żuławska, and Aleksander Kobzdej, 1940s

'In their first year, students learn the basics: Assistant Professor Żuławska introduces them to the principles of drawing, Professor Wnukowa and Senior Assistant Kobzdej to the composition of spatial forms and surfaces, and Senior Assistant Potrawiakowa to lettering. In Rector Wnuk's studio, they familiarise themselves with the basics of sculpture. From the second year on, students begin to focus on their specific specialisation. [...]

Students have the following combination choices, which lead them to specific departments: painting with commercial graphic design or wall painting; painting with decorative fabrics; sculpture with metalwork or ceramics; and pure sculpture with architectural sculpture. The Interior Design Department (furniture design, ship interior design, etc.) associated with the Painting Department also has some connections with the Sculpture Department. Up to the half-degree, after three years of studies (the entire program lasts five years), the academic staff provides students with ample freedom to find their desired specialisation. They want them to shed their inhibitions and routines sometimes carried over from middle school and to awaken their creative boldness and exuberance.

This exuberance is seen primarily [...] in painting. Even the drawings, viewed in the Pavilion on Powstańców Warszawy Street, [...] have a rich painterly quality, an interesting interplay of light and shade. In the rooms of the painting studios (of Professors Samborski, Strzałecki, Studnicki, and Wodyński) – there is a veritable riot of colour [...]. The colours of the advertisements, book covers, and other works in the field of commercial graphic design created in Professor Różańska's studio, are beautiful, often subtle and discreet. Wall painting (including fresco), taught, alongside evening drawing, by Professor Żuławski, promises to be no less interesting than easel painting. This field has a serious future ahead of it.'

E. Misiulek, "Pokaz młodych plastyków",
Dziennik Bałtycki, 25.06.1947, no. 172, p. 6.

FOT. ZOFIA RYDET, Z CYKLU ZAPIS
SOCJOLOGICZNY, PAP / ZOFIA RYDET

PHOTO BY ZOFIA RYDET, SOCIOLOGICAL
RECORD SERIES, PAP / ZOFIA RYDET

← Willa Bergera, Sopot, 1983

Berger's Villa, Sopot, 1983

Pierwszą siedzibą uczelni była Willa Bergera w Sopocie przy ul. Obrońców Westerplatte 24. Według Adama Smolany, asystenta w pracowni Mariana Wnuka, z chwilą zaadaptowania budynku na potrzeby szkoły „zrealizowały się marzenia o miejscu, [...] gdzie pejzaż można malować przez okno nie wychodząc z budynku – jak u Bonnarda, obok morze jak z Moneta, układ spiętrzonych zieleni i nakładających się na siebie dachów budynków miasta – jak u Cezanne’a, a w ogrodzie uczelni można malować śniadanie na trawie jak u Maneta, rzeźby zaś stawiać można wśród drzew i krzewów – jak w ogrodach Muzeum Rodina w Paryżu”.

Cyt.: A. Smolana, *Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych w Sopocie 1945–1954*, „Rocznik Sopocki”, 1976, nr 1, s. 125.

The academy was first located in Berger's Villa at ul. Obrońców Westerplatte 24 in Sopot. According to Adam Smolana, an assistant in Marian Wnuk's studio, when the building was adapted for the school's needs, 'dreams came true of a place [...] reminiscent of Bonnard – where one can paint a landscape through a window without leaving the building; of Monet – where the sea is a stone's throw away; of Cezanne – surrounded by an arrangement of towering greenery and overlapping roofs of city buildings; of Manet – where one can paint breakfast sitting on the grass in the garden; and of the Rodin Museum in Paris – where sculptures can be placed among the trees and the shrubs.'

Qtd. after: A. Smolana, *Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych w Sopocie 1945–1954*, „Rocznik Sopocki”, 1976, no. 1, p. 125.

Rok akademicki zainaugurowano 15 października 1945 roku, przyjmując 22 studentów i studentek. Pierwszym dyrektorem szkoły został Janusz Strzalecki, członek Komitetu Paryskiego, który aktywnie zabiegał w Ministerstwie Kultury i Sztuki o przyznanie uczelni statusu akademii (ostatecznie nastąpiło to w 1996 roku).

„Profesor Juliusz Studnicki proszony jest o niezwłoczne objęcie katedry malarstwa w Państwowym Instytucie Sztuk Plastycznych w Gdańsku z siedzibą w Sopocie. Jednocześnie Dyrekcja podaje, że rok szkolny rozpoczął się dnia 15. października 1945.

Dyrektor
Janusz Strzalecki”

List do ob. Juliusza Studnickiego,
Kraków, 15.10.1945. Akta osobowe
pracowników. Janusz Strzalecki, sygn. Sz.
Archiwum ASP w Gdańsku, k. 19.

The academic year was inaugurated on 15 October 1945 with an admission of 22 students. The first headmaster was Janusz Strzalecki, a member of the Paris Committee, who actively campaigned with the Ministry of Culture and Art to grant the school academy status (which ultimately happened in 1996).

‘Professor Juliusz Studnicki is requested to immediately assume the Chair of Painting at the State Institute of Plastic Arts in Gdańsk, based in Sopot. I kindly inform that the school year began on 15 October 1945.

Headmaster
Janusz Strzalecki’

Letter to citizen Juliusz Studnicki, Kraków,
15.10.1945. Employee personal files,
Janusz Strzalecki, ref. no. Sz, Archives
of the ASP in Gdańsk, card 19.

Zarządzeniem Ministerstwa Kultury i Sztuki z 6 grudnia 1945 roku Państwowy Instytut Sztuk Plastycznych w Gdańsku z siedzibą w Sopocie z dniem 1 grudnia 1945 roku przekształcono w Państwową Wyższą Szkołę Sztuk Pięknych. Dokument sygnował ówczesny minister kultury i sztuki Leon Kruczkowski. Reforma szkolnictwa wyższego z początkiem 1947 roku usankcjonowała nazwę Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych w Gdańsku, choć określeniem „pięknych” posługiwano się jeszcze przez jakiś czas.

By order of the Ministry of Culture and Art of 6 December 1945, the State Institute of Plastic Arts in Gdańsk with its seat in Sopot, was transformed, on 1 December 1945, into the State Higher School of Fine Arts. The document was signed by the then-Minister of Culture and Art Leon Kruczkowski. The higher education reform of early 1947 sanctioned the name State Higher School of Plastic Arts in Gdańsk [PWSSP], although the term 'fine arts' remained in use for some time.

Po roku funkcjonowania PWSSP ukształtowały się trzy podstawowe dyscypliny: malarstwo, rzeźba i architektura wnętrz.

„Pokaz studentów Wydziału Rzeźby (rektor Wnuk, st. asystenci Potrawiak i Smolana) mieści się przy ul. Obrońców Westerplatte 24, w przybudówce gmachu Szkoły, przekształconej z oranżerii w pracownię rzeźbiarską. [...] W tym samym gmachu widziało się prace z zakresu projektowania brył i płaszczyzn. Dział ten to znakomita szkoła formy plastycznej. Charakter ogólny zaprawy widoczny też jest tymczasem w tym, co wyszło z zakładu architektury wnętrz (prof. Listowski, prof. Padlewski, st. as. Ponikiewska – ul. Obr. Westerplatte 28). Ale i tu uderza ogromna wrażliwość u przyszłych wnętrzarzy.

W sumie widać z pokazu, że studenci Szkoły reprezentującej wyjątkowe bogactwo talentów, w sposób widoczny zdobywają też dobre artystyczne podstawy do swych specjalizacji”.

After a year of operation, three basic disciplines emerged at the PWSSP: painting, sculpture and interior design.

‘An exhibition of works by students of the Faculty of Sculpture (Rector Wnuk, Senior Assistants Potrawiak and Smolana) is held at ul. Obrońców Westerplatte 24, in an annex to the school building, converted from a conservatory into a sculpture studio. [...] In the same building, one could see works from the field of design of solids and surfaces. This department is an excellent place to learn about artistic form. The general character of the education is also visible in the works created at the Interior Design Department (Professors Listowski and Padlewski, Senior Assistant Ponikiewska – ul. Obrońców Westerplatte 28). Here, again, the immense sensitivity of future interior designers is striking.

Overall, the exhibition shows that students of the School, which represents an exceptional wealth of talent, are also acquiring solid artistic foundations in their respective specialisations.’

E. Misiołek, *Pokaz młodych plastyków*,
„Dziennik Bałtycki”, 25.06.1947, nr 172, s. 6.

E. Misiołek, *„Pokaz młodych plastyków”*,
Dziennik Bałtycki, 25.06.1947, no. 172, p. 6.

W akademiku „Klara”, Sopot, ok. 1948

In the 'Klara' hall of residence, Sopot, ca. 1948

FOT. NN, AFASP

FOT. NN, AFASP

„Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Pięknych w Sopocie, mieszcząca się w kilku budynkach przy ul. Obr. Westerplatte oraz w Pawilonie Sztuki nad morzem kończy obecnie trzeci rok swojego istnienia. [...]

Studenci są zrzeszeni w «Bratniej Pomocy PWSSP», otrzymują subwencje z Min. Kultury i Sztuki. Z funduszy tych Bratnia Pomoc prowadzi 2 domy akademickie [...], własną stołówkę i koło samokształcenia. Poza tym studenci mają do dyspozycji bibliotekę szkolną”.

(n), *Trzeci rok istnienia Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Pięknych w Sopocie*, „Dziennik Bałtycki”, 29.05.1948, nr 137, s. 4.

‘The State Higher School of Fine Arts in Sopot, housed in several buildings on Obrońców Westerplatte Street and in the Art Pavilion by the sea, is nearing its third year of existence. [...]

Students are associated within the ‘Bratnia Pomoc PWSSP’ and receive subsidies from the Ministry of Culture and Art. The association uses the funds to run two student halls of residence [...], a cafeteria, and a self-study club. Students also have access to the school library.’

(n), *“Trzeci rok istnienia Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Pięknych w Sopocie”*, *Dziennik Bałtycki*, 29.05.1948, no. 137, p. 4.

Wystawa prac uczniów była w pewnym sensie rewelacją artystyczną

The exhibition of student
works was, in a sense,
an artistic revelation

Od początku istnienia uczelni organizowano końcowo roczne wystawy prac studentów. Wystawa na zakończenie roku akademickiego 1946/1947 jasno pokazywała kierunek kształcenia i ambicje szkoły.

„Urządzona przy końcu roku wystawa prac uczniów była w pewnym sensie rewelacją artystyczną. Rzecznicy Ministerstwa Kultury i Sztuki stwierdzili nadspodziewanie dobre wyniki, podkreślając, że wystawa wykazała najwyższy poziom uczelni akademickiej”.

R.B., „Tam, gdzie krzepną
i dojrzewają talenty. Szkoła
Sztuk Pięknych w Sopocie odnosi
zasłużone sukcesy”, „Głos Ludu”,
21.10.1946, nr 289, s. 6.

From the very beginning, the academy has been organising annual exhibitions of student works. The show at the end of the 1946/1947 academic year clearly demonstrated the school's ambitions and direction of education.

‘The end-of-year exhibition of student works was, in a sense, an artistic revelation. Experts from the Ministry of Culture and Art noted that the works were good beyond expectation, emphasising that the show demonstrated the highest level of academic achievement.’

R.B., „Tam, gdzie krzepną
i dojrzewają talenty. Szkoła
Sztuk Pięknych w Sopocie
odnosi zasłużone sukcesy”,
„Głos Ludu”, 21.10.1946, no. 289, p. 6.

Przegląd prac studentów na zakończenie
roku akademickiego, lata 40.

End-of-year review
of student works, 1940s

PHOTO BY NN, AFASP

FOT. NN, AFASP

Bal Sztuki, 1949

Art Ball, 1949

Powojenna scena kulturalna Sopotu kształtowała się w atmosferze entuzjazmu i afirmacji życia, co manifestowało się za sprawą artystów plastyków, poetów, aktorów i muzyków inicjujących spotkania towarzyskie, przeglądy sztuki, koncerty i festiwale.

„Wszystko razem było niekonwencjonalne, bardzo szybkie i bardzo przyjazne, ludzie utalentowani, już dojrzały, zarazem pełni entuzjazmu i atmosfera sprzyjająca. Wiele fantazji i ryzyka. Organizowaliśmy bale. Jeden na piec, żeby przestać marznąć przy rysowaniu. Byliśmy w Sopocie widoczni, rozpoznawano nas”.

*Długie życie upartej dziewczynki.
Z prof. Józefą Wnukową
rozmawia Henryka Dobosz (3),
„Pomerania”, 1995, nr 4, s. 18.*

The postwar cultural scene in Sopot was shaped in the atmosphere of enthusiasm and affirmation of life, which was manifested by plastic artists, poets, actors and musicians initiating social gatherings, art reviews, concerts and festivals.

‘Everything was unconventional, very fast-paced, and very friendly. The people were talented, mature, yet full of enthusiasm, and the atmosphere was favourable. There was a lot of imagination and risk-taking. We organised balls. One was for a stove so that we would no longer freeze while drawing. We were visible, people in Sopot recognised us.’

*„Długie życie upartej dziewczynki.
Z prof. Józefą Wnukową
rozmawia Henryka Dobosz (3)”,
Pomerania, 1995, no. 4, p. 18.*

← Zajęcia z rysunku, lata 40.
Drawing class, 1940s

Wśród kandydatów pierwszych naborów znaleźli się utalentowani ludzie z różnymi doświadczeniami. Były wśród nich osoby, które zostały cenionymi artystami i artystkami działającymi w różnych środowiskach twórczych, a część z nich pozostała w PWSSP jako wykładowcy i wykładowczynie.

Pytana o egzamin wstępny Eleonora Jagaciak-Baryłko wspominała: „Pamiętam, że przeżyłam wielki szok. Stałam przed rozebraną modelką i odebrało mi całą inwencję. Wszyscy zdający patrzyliśmy na siebie z wielkim zakłopotaniem, ale cóż, trzeba było rysować. Okazało się, że zdało zaledwie parę osób, ja wraz z Bogusią Bramańską należałam do tych nielicznych szczęśliwców, reszta musiała poprawiać”.

Cyt.: *Niezwykły czar szkoły sopockiej – Eleonora Jagaciak-Baryłko, rozm.*
Stanisław Seyfried, Sopotka Galeria Essey,
https://galeria-essey.pl/567,Niezwykly_czar_szkoly_sopockiej_Eleonora_Jagaciak_Barylko (dostęp: 3.10.2025).

The first round of candidates included talented individuals with diverse backgrounds. Some of them became respected artists working in various artistic circles, and some of them remained at the PWSSP as lecturers.

When asked about the entrance exam, Eleonora Jagaciak-Baryłko recalled: ‘I remember being in a state of complete shock. I stood in front of a naked model, and all my creativity was gone. All the exam-takers looked at each other with utter embarrassment; still, we had to do our drawings. It turned out that only a few people passed; me and Bogusia Bramańska were among the lucky few; the rest had to retake the exam.’

Qtd. after: *Niezwykły czar szkoły sopockiej – Eleonora Jagaciak-Baryłko, interview by*
Stanisław Seyfried, Sopotka Galeria Essey, https://galeria-essey.pl/567,Niezwykly_czar_szkoly_sopockiej_Eleonora_Jagaciak_Barylko (access: 3.10.2025).

← **Magdalena Heyda-Usarewicz i Roman Usarewicz
ze studentami, koniec lat 50.**

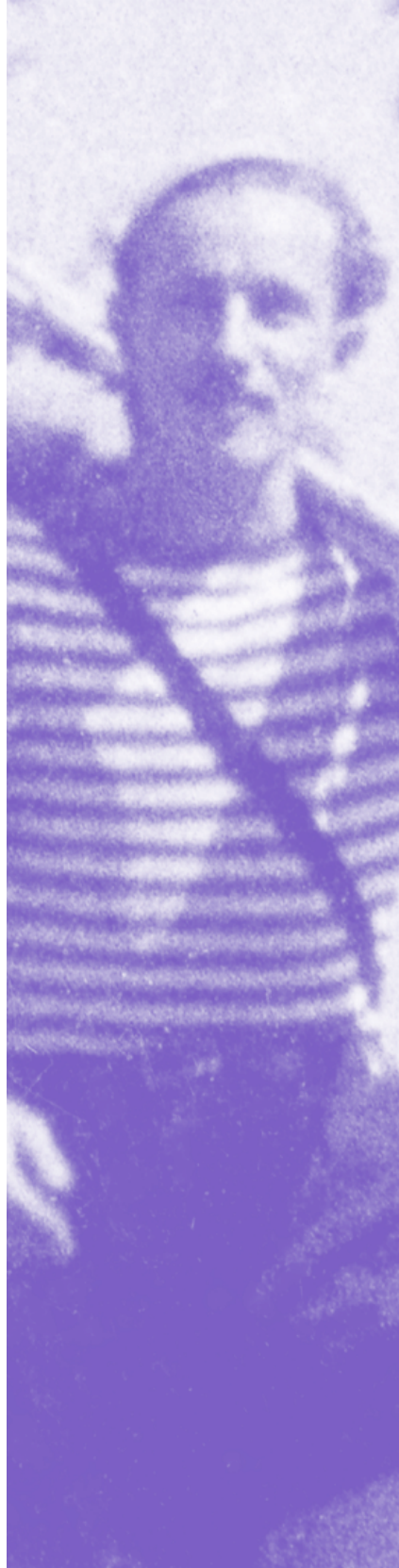
**Magdalena Heyda-Usarewicz and Roman
Usarewicz with students, late 1950s**

Józefa Wnukowa wspominała, że w pierwszych latach istnienia uczelnia była „ośrodkiem naszego życia, osobistą sprawą każdego z nas”. Studentki i studenci byli przyjaciółmi, współtwórcami programu studiów, towarzyszami zabaw i wyjazdów: „Kiedyś wszyscy jeździliśmy na plenery, by malować «przed naturą». Chodziło się ze sztalugami, kasetą z farbami i płótnem na upatrzonej «motyw»”.

Cyt.: *Długie życie upartej dziewczynki. Z prof. Józefą Wnukową rozmawia Henryka Dobosz (dokończenie)*, „Pomerania”, 1995, nr 5, s. 45.

Józefa Wnukowa recalled that in the first years of its existence, the academy was ‘the centre of our lives, a personal cause for each of us.’ Students were friends, co-creators of the curriculum, playmates, companions on trips: ‘We all used to go to open air sessions to paint “in nature”. We would take with us our easels, a cassette of paints, and a canvas and head for a chosen “motif”.’

Qtd. after: “Długie życie upartej dziewczynki. Z prof. Józefą Wnukową rozmawia Henryka Dobosz (dokończenie)”, *Pomerania*, 1995, no. 5, p. 45.

**W pierwszych latach
istnienia uczelnia była
„ośrodkiem naszego
życia, osobistą sprawą
każdego z nas”**

**In the first years of its
existence, the academy
was ‘the centre of our
lives, a personal cause
for each of us’**

Jan Wodyński i studenci malują obraz przedstawiający generała Komuny Paryskiej Walerego Wróblewskiego podczas obrony Paryża w 1871 r., Sopot, lata 50.

Jan Wodyński and students painting a picture depicting the general of the Paris Commune, Walery Wróblewski, during the defence of Paris in 1871, Sopot, 1950s

PHOTO BY NN, AFASP

FOT. NN, AFASP

Inny wspólny obraz malowali: Krystyna Łada-Studnicka, Juliusz Studnicki, Józefa Wnukowa, Jan Wodyński, Jacek Żuławski, Hanna Żuławska, Stanisław Teisseyre i Teresa Pągowska. Dzieło *Pierwszomajowa manifestacja w 1905 r.* (300 × 557 cm) pokazano na II Ogólnopolskiej Wystawie Plastyki w warszawskiej Zachęcie (1951/1952).

„Właśnie w tym nastroju «radosnej twórczości» spotkał nas w roku 1950 nowy kierunek sztuki, który przyjęty przez polityków miał nas odtąd obowiązywać. Nie potraktowaliśmy tych nakazów bardzo poważnie, myślę dzisiaj, że urządzaliśmy sobie w tamtym okresie rodzaj «manewrów umiejętności», np. malowaliśmy duży obraz pod tytułem *Manifestacja 1 Majowa w 1905 roku w pięć osób*. [...] Tak między solidną pracą a przyjacielską zabawą powstało wiele obrazów [...]”.

J. Wnukowa, *U źródeł szkoły talentów i charakterów*, „Gdański Rocznik Kulturalny”, 1987, nr 10, s. 179.

Another collaborative painting was created by Krystyna Łada-Studnicka, Juliusz Studnicki, Józefa Wnukowa, Jan Wodyński, Jacek Żuławski, Hanna Żuławska, Stanisław Teisseyre, and Teresa Pągowska. The work, entitled *May Day Manifestation in 1905* (300 × 557 cm), was shown at the 2nd National Exhibition of Plastic Arts at the Zachęta National Gallery of Art in Warsaw (1951/1952).

‘It was in this atmosphere of “joyful creativity” that, in 1950, we were given a new artistic direction, which, set by politicians, was to bind us from then on. We did not take these orders very seriously; I think now that at that time we were engaged in a kind of ‘manoeuvre of skill’, for instance by painting a large painting entitled *May Day Manifestation in 1905* in a group of five people. [...] Thus, between solid work and friendly fun, many paintings were created [...]’.

J. Wnukowa, *“U źródeł szkoły talentów i charakterów”*, *Gdański Rocznik Kulturalny*, 1987, no. 10, p. 179.

12

PHOTO BY NN, PAP

FOT. NN, PAP

← Proces druku na tkaninie, PWSSP, Sopot, druga z prawej Janina Basty

The process of fabric printing, PWSSP, Sopot, second from the right Janina Basty

W pierwszej dekadzie funkcjonowania uczelni powiększono jej strukturę o nowe wydziały i pracownie specjalizacyjne. W roku 1947 powstały: Wydział Rzeźby, Pracownia Ceramiki i Pracownia Tkaniny Artystycznej. Z inicjatywy Juliusza Studnickiego w roku 1950 otwarta została Pracownia Kołtryn – drukowanych i malowanych tkanin, służących najczęściej wystrojowi architektonicznemu, które z uwagi na zmianę motywów z figuratywnych na abstrakcyjne stały się znakiem odwilżowej nowoczesności. Drukowane tkaniny zdobiły wnętrza akademii jeszcze w kolejnej dekadzie. Tradycja pracy z tkaniną monumentalną na ASP, zarówno tkaną, jak i drukowaną, wygasła pod koniec lat 90. Obecnie prace z materiałami miękkimi i tkaniną realizowane są w Pracowni Sztuki Włókna na Wydziale Malarstwa.

During the first decade of the academy's existence, it was expanded by adding new faculties and specialised studios. In 1947, the Faculty of Sculpture, the Ceramics Studio, and the Textile Studio were established. On the initiative of Juliusz Studnicki, the Wall Hanging Studio was opened in 1950. It focused on printed and painted fabrics, most often used for architectural decoration, which, because of the shift from figurative to abstract motifs, became a symbol of post-thaw modernity. Printed fabrics continued to adorn the academy's interiors well into the following decade. The tradition of working with monumental textiles, both woven and printed, at the ASP faded away in the late 1990s. Currently, work with soft materials and textiles is carried out in the Fibre Art Studio at the Faculty of Painting.

Z początkiem lat 50. struktura uczelni obejmowała trzy wydziały: Malarstwa i Projektowania Dekoracyjnego (Juliusz Studnicki), Rzeźby (Stanisław Horno-Popławski) i Architektury Wnętrz (Stefan Listowski). 5 maja 1954 roku na siedzibę uczelni został przekazy budynek Wielkiej Zbrojowni.

„Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Pięknych przeżywa szczególnie gorączkowo okres egzaminów. Studenci bowiem nie tylko uczą się i zdają z bardzo pomyślnymi wynikami, ale równocześnie przenoszą siedzibę swojej szkoły do Starej Zbrojowni w Gdańsku przy Targu Węglowym (otwarcie nastąpi już 22 bm.) i przygotowują wystawę prac z zakresu rzeźby, malarstwa itp. Ich wyniki osiągnięte w tegorocznej sesji egzaminacyjnej zasługują więc na podwójne uznanie”.

(g) „W szkołach i wyższych uczelniach – wszędzie egzamin”, *„Dziennik Bałtycki”*, 17.06.1954, nr 143, s. 3.

In the early 1950s, the academy comprised three faculties: Painting and Decorative Design (Juliusz Studnicki), Sculpture (Stanisław Horno-Popławski), and Interior Design (Stefan Listowski). On 5 May 1954, it was relocated to the Great Armoury.

‘The State Higher School of Fine Arts is experiencing a particularly hectic period of examinations. Students are not only studying and passing with excellent results, but they are also helping to move their school into the Old Armoury in Gdańsk at Targ Węglowy (the opening will take place on the 22nd of this month) and preparing an exhibition of works from the fields of sculpture, painting, and so on. Their results in this year’s exam session therefore deserve double admiration.’

(g) „W szkołach i wyższych uczelniach – wszędzie egzamin”, *„Dziennik Bałtycki”*, 17.06.1954, no. 143, p. 3.

Przeprowadzka z Sopotu do Gdańska, 1954

Relocating from Sopot to Gdańsk, 1954

PHOTO BY CZESŁAW BOJARSKI, AFASP

FOT. CZESŁAW BOJARSKI, AFASP

Najbliżej
szkoły, na ulicy
Mariackiej,
wszystkie domy
zburzone, ulica
była wtedy
wąską ścieżką

All the houses closest
to the school, on
Mariacka Street,
had been severely
damaged; the street
was a narrow path

→ Ruiny Wielkiej Zbrojowni, koniec lat 40.

Ruins of the Great Armoury, late 1940s

W czasie II wojny światowej XVII-wieczny budynek Arsenalu został zniszczony. Odbudowę rozpoczęto w roku 1947, a rekonstrukcję elementów fasad kontynuowano w kolejnej dekadzie. W 1954 budynek został przekazany PWSSP. We wspomnieniach tego okresu często podkreśla się, że śródmieście Gdańska było wówczas morzem ruin: „Ulica Szeroka była tylko drogowym wskazem, z którego oglądać można było cudem ocalałą Kaplicę Królewską, a także widok na wypalone ruiny domów i kościół Mariacki. Najbliżej szkoły, na ulicy Mariackiej, wszystkie domy zburzone, ulica była wtedy wąską ścieżką z otwartymi piwnicami i sterczącymi drutami, wszelkim żelastwem z tym wszystkim, co po domach zostało”.

During the Second World War, the 17th-century Arsenal building was destroyed. Its reconstruction began in 1947, and work on the facade continued into the following decade. In 1954, the building was transferred to the PWSSP. Accounts from this period often emphasise that the centre of Gdańsk was in ruins: ‘Szeroka Street was merely a signpost from which one could see the miraculously preserved Royal Chapel, as well as a view of the burned-out ruins of houses and St. Mary’s Church. All the houses closest to the school, on Mariacka Street, had been severely damaged; the street was a narrow path with open cellars and protruding wires, all sorts of scrap iron and whatever remained of the houses.’

Cyt.: E. Beyer-Formela, *Spotkanie z profesorem*, w: *Franciszek Duszeńko*, red. nauk. R. Kaja, M. Schmidt-Góra, Gdańsk 2014, s. 164.

Qtd. after: E. Beyer-Formela, “Spotkanie z profesorem”, in: *Franciszek Duszeńko*, eds. R. Kaja, M. Schmidt-Góra, Gdańsk 2014, p. 164.

15

← Zajęcia z malarstwa, PWSSP w Gdańsku, ok. 1955

Painting class, PWSSP Gdańsk, ca. 1955

„Decyzją władz naczelných zabytkowa Zbrojownia w Gdańsku stanie się siedzibą Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Pięknych, która dotychczas znajduje się w Sopocie, a prace i nauka odbywają się w różnych punktach miasta, z braku odpowiedniego pomieszczenia. [...] Zgrupowanie poszczególnych działów w jednym miejscu ułatwi naukę. W pasażu na parterze zostaną urządzone stylowe kioski. Na pierwszym piętrze – pracownie akademickie i aula – na drugim – pracownie malarskie. Tu też odbywać się będą wystawy. W kamieniczkach przy ul. Tkackiej będą pomieszczone pracownie rzeźbiarskie i biura administracji”.

W kilku słowach. Sztuki plastyczne w Zbrojowni, „Dziennik Bałtycki”, 12.12.1952, nr 192, s. 4.

‘Under a decision of the central authorities, the historical Armoury in Gdańsk will become the seat of the State Higher School of Fine Arts, currently located in Sopot, with its work and study functions carried out in different parts of the town due to the lack of appropriate space. [...] Grouping the particular departments in a single place will facilitate studying. Stylish kiosks will be provided in the passage on the ground floor, while academic studios and the auditorium will be housed on the first floor, and painting studios on the second floor. This is also where exhibitions will take place. Sculpture studios and offices will be set up in the townhouses at Tkacka Street.’

“W kilku słowach. Sztuki plastyczne w Zbrojowni”, „Dziennik Bałtycki”, 12.12.1952, no. 192, p. 4.

PHOTO BY ZYGMUNT SZYMONIAK, AFASP

FOT. ZYGMUNT SZYMONIAK, AFASP

„[...] zespół monumentalnych dekoracji fasad ulicy Długiej i Długiego Targu jest jedyną w swoim rodzaju tak obfitą i różnorodną galerią twórczości malarzy, rzeźbiarzy i ceramików związanych z sopocką (potem przeniesioną do Gdańska) Państwową Wyższą Szkołą Sztuk Plastycznych, a także pochodzących i wykształconych w innych ośrodkach akademickich.

[...] starania o wykreowanie indywidualnego charakteru wystroju kamienic legły u podstaw działań, podjętych jakby na przekór architektom, budowniczym i teoretykom architektury”.

‘[...] the complex of monumental decorations on the facades of Długa Street and Długi Targ is a unique, rich and diverse gallery of works by painters, sculptors, and ceramists associated with the State Higher School of Plastic Arts in Sopot (later moved to Gdańsk), as well as those who came from and were educated in other academic centres.

[...] efforts to create an individual character of the décor of the townhouses were the basis for the undertaken actions, as if in defiance of architects, builders, and architectural theorists.’

J. Kriegseisen, „Dekoracje architektoniczne Głównego Miasta Gdańska w okresie powojennej odbudowy miasta (freski, sgraffito, mozaiki, ceramika)”, w: *Dekoracje architektoniczne Gdańska 1945–1989*, t. 1: *Główne Miasto – freski, sgraffito, mozaika, ceramika*, red. nauk. J. Kriegseisen, Gdańsk 2016, s. 21.

J. Kriegseisen, „Dekoracje architektoniczne Głównego Miasta Gdańska w okresie powojennej odbudowy miasta (freski, sgraffito, mozaiki, ceramika)”, in: *Dekoracje architektoniczne Gdańska 1945–1989*, vol. 1: *Główne Miasto – freski, sgraffito, mozaika, ceramika*, ed. J. Kriegseisen, Gdańsk 2016, p. 21.

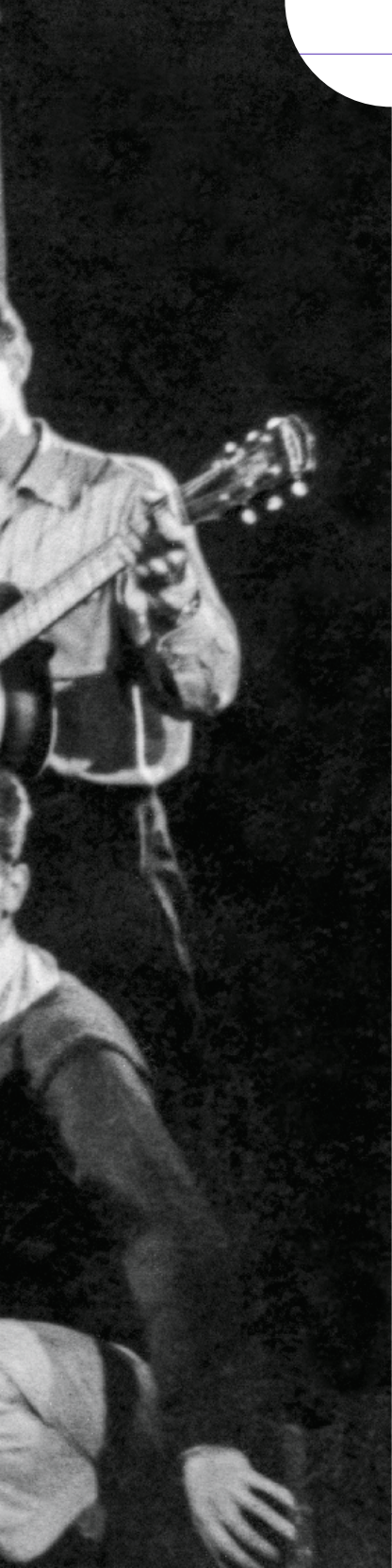

17

← **Teatr Co To, pierwszy rząd od lewej: Włodzimierz Łajming, Rudolf (Redek) Rogatty, Romuald Frejer, Andrzej Trzaska, Włodzimierz Bielicki; drugi rząd od lewej: Bogdan Żuk, Ewa Rouba, Tadeusz Boroński, Danuta Kosztaluk, Andrzej Bogucki, Tadeusz Chyła, 1956**

Co To theatre, first row from the left: Włodzimierz Łajming, Rudolf (Redek) Rogatty, Romuald Frejer, Andrzej Trzaska, Włodzimierz Bielicki; second row from the left: Bogdan Żuk, Ewa Rouba, Tadeusz Boroński, Danuta Kosztaluk, Andrzej Bogucki, Tadeusz Chyła, 1956

„Zespoły Bim-Bom, Cyrk Rodziny Afanasjef, Co To, Galeria i A były teatrami, które [...] z jednej strony odegrały w Polsce inicjującą rolę w tworzeniu teatru studenckiego i szerzej – fenomenu na międzynarodową skalę, jakim była polska kultura studencka, a z drugiej – współtworzyły początki teatru plastycznego, znajdując dla dzieła malarskiego i rzeźbiarskiego nowe formy istnienia w ramach widowiska teatralnego, nadające mu temporalny i ruchomy wymiar”.

B. Świąder-Puchowska,
*Myslenie obrazem. Gdańskie
teatry plastyków w latach 50. i 60.
XX wieku*, Gdańsk 2018, s. 11.

‘For one thing, the Bim-Bom, Cyrk Rodziny Afanasjef, Co To, Galeria and A theatres [...] played a pioneering role in the creation of student theatre in Poland and, more broadly, the international phenomenon that was Polish student culture; for another, they co-produced plastic theatre, finding new forms of existence for painting and sculpture within the framework of a theatrical performance, giving it a temporal and mobile dimension.’

B. Świąder-Puchowska,
*Myslenie obrazem. Gdańskie
teatry plastyków w latach 50. i 60.
XX wieku*, Gdańsk 2018, p. 11.

18

PHOTO BY NN, PRIVATE ARCHIVE

FOT. NN, ARCHIWUM PRYWATNE

← **Studenci i asystenci z pracowni Stanisława Horno-Popławskiego, u dołu od lewej: Zbigniew Erszkowski, Sława Skłodowska, Franciszek Duszeńko, w środku modelka Ewa, stoją: Janina Stefanowicz, NN, Stefan Markiewicz, ok. 1952/1953**

Students and assistants from Stanisław Horno-Popławski's studio, bottom left: Zbigniew Erszkowski, Sława Skłodowska, Franciszek Duszeńko, in the middle model Ewa, standing: Janina Stefanowicz, NN, Stefan Markiewicz, ca. 1952/1953

→ **Wystawa prac studentów PWSSP, Targ Rybny, Gdańsk, 1961**

**Exhibition of works by students of the PWSSP, Targ Rybny,
Gdańsk, 1961**

Od początku istnienia uczelni dbano o prezentację osiągnięć studentek i studentów. Organizowane poza budynkiem szkoły wystawy były po części spełnieniem aktualnej wówczas idei społecznej roli sztuki i artysty.

From the very beginning, the academy has striven to showcase the achievements of its students. Exhibitions held outside the school building were, in a way, an expression of the then-current idea of the social role of art and artists.

Uroczyste otwarcie klubu studentów
gdańskiej PWSSP, 1963

The ceremonial opening of
the PWSSP student club, 1963

PHOTO BY NN, AFASP

FOT. NN, AFASP

3 marca 1963 roku w piwnicach Wielkiej Zbrojowni nastąpiło uroczyste otwarcie klubu studentów gdańskiej uczelni. Jego otwarcie było huczne, co odnotowała lokalna prasa i telewizja.

„Nie wiadomo, czy więcej było tam fotoreporterów, czy dziennikarzy i przedstawicieli telewizji. A jeszcze ciało pedagogiczne, magnificencje i dziekani «in corpore»! [...] Jego magnificencja rektor inż. Adam Haupt dokonuje otwarcia, przecinając symboliczną wstęgę. Jaka tam «wstęga»? Zamiast niej, rektor przecina toporem... grubą okrętową linę, ułożoną na olbrzymim pniu – przy akompaniamencie błysków fleszów i terkotania kamer filmowych. [...]

Kierownik klubu Włodzimierz Herman, projektant dekoracji wnętrza Andrzej Grun i opiekun klubu prof. Borowski – triumfują! Uwaga! Na salę wjeżdżają parówki! Olbrzymią brytfannę z dymiącym przysmakiem wnosi Falstaff, Colas Breugnon i Zagłoba w jednej osobie – otoczony orszakiem pięknych gdańszczanek. Kto zaś nie zajęty posiłkiem lub nie spija wina ze starych dzbanów – może umieścić swój podpis w dużej pamiątkowej księdze – podanej przez uroczego pazia”.

(Is), *Już twista czas zacząc. Piwnica Plastyków – otwarcia*, „Głos Wybrzeża”, 5.03.1963, nr 54, s. 5.

On 3 March 1963, the ceremonial opening of the academy's student club took place in the basement of the Great Armoury in Gdańsk. It was a grand affair, widely reported in the local press and on television.

'It is unclear whether there were more photojournalists, or journalists and television representatives. And then there were the teaching staff, dignitaries, and deans, "in corpore"! [...] His Magnificence, Rector Adam Haupt, opens the ceremony by cutting a symbolic ribbon. And what a "ribbon" that was! In fact, he cut, with an axe, a thick nautical cable, laid on a huge tree trunk – accompanied by the flashes of flashbulbs and the rattle of film cameras. [...]

Club manager Włodzimierz Herman, interior designer Andrzej Grun, and club patron Professor Borowski – are all in triumph! Watch out! The sausages are arriving! A huge roasting pan of these steaming delicacies is brought in by Falstaff, Colas Breugnon and Zagłoba – all impersonated by one person – surrounded by a retinue of beautiful Gdańsk women. Anyone not occupied with their meal or sipping wine from the old jugs can sign a large guest book – handed to them by a charming page.'

(Is), *"Już twista czas zacząc. Piwnica Plastyków – otwarcia"*, „Głos Wybrzeża”, 5.03.1963, no. 54, p. 5.

PHOTO BY NN, AFASP

FOT. NN, AFASP

← Pracownia ceramiki PWSSP

Ceramics studio, PWSSP

Pracownia ceramiki od roku 1945 odgrywała istotną rolę w procesie kształcenia w tym zakresie na Wybrzeżu „zaś późniejsze sukcesy nauczycieli akademickich wpływały na jej obraz w Polsce i na świecie”. [...] W gdańskiej akademii artyści-ceramicy – począwszy od profesora Henryka Luli do profesor Teresy Klamana – realizują program, który odkrywa przed studentami możliwości tworzyw ceramicznych w sztuce współczesnej [...]. Hanna Żuławska, realizowała sens ceramiki w nakładaniu kolorowych szkliw o bardzo bogatej fakturze”.

E. Koźłińska, *Ceramika artystyczna – świat mało znany*, w: *Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku 1945–2005, Tradycja i współczesność*, red. E. Skalska, W. Zmorzyński, Gdańsk 2005, s. 191, 193.

The ceramics studio played an important role in the process of education in this field in the area known as the Coast from 1945, with ‘the later successes of its academic teachers influencing its image in Poland and internationally’. [...] In the Gdańsk academy, artists-ceramists – starting with Henryk Lula to professor Teresa Klaman – deliver a programme, which unveils to the students the possibilities of ceramic materials in modern art [...]. Hanna Żuławska executed the sense of ceramics, overlaying it with colour glazes with a very rich texture.’

E. Koźłińska, “Ceramika artystyczna – świat mało znany”, in: *Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku 1945–2005, Tradycja i współczesność*, eds. E. Skalska, W. Zmorzyński, Gdańsk 2005, pp. 191, 193.

Państwowa Wyższa Szkola Sztuk Plastycznych w Gdańsku rozpoczyna rok akademicki w nowej siedzibie

The State Higher
School of Plastic Arts
in Gdańsk begins
the academic year
in a new location

4 października 1969 roku zainaugurowano rok akademicki i oddano do użytku nowo wybudowane skrzydło, zaadaptowano też średniowieczną Basztę Słomianą i przebudowano wnętrza Wielkiej Zbrojowni według projektu Ryszarda Semki. Projekt powstał w 1966 roku.

„Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych w Gdańsku rozpoczyna rok akademicki w nowej siedzibie; nowej o tyle, że do Zbrojowni dobudowano skrzydło, w którym mieścić się będzie wydział rzeźby i wszystkie zakłady, rozproszone dotychczas po prowizorycznych siedzibach w Sopocie”.

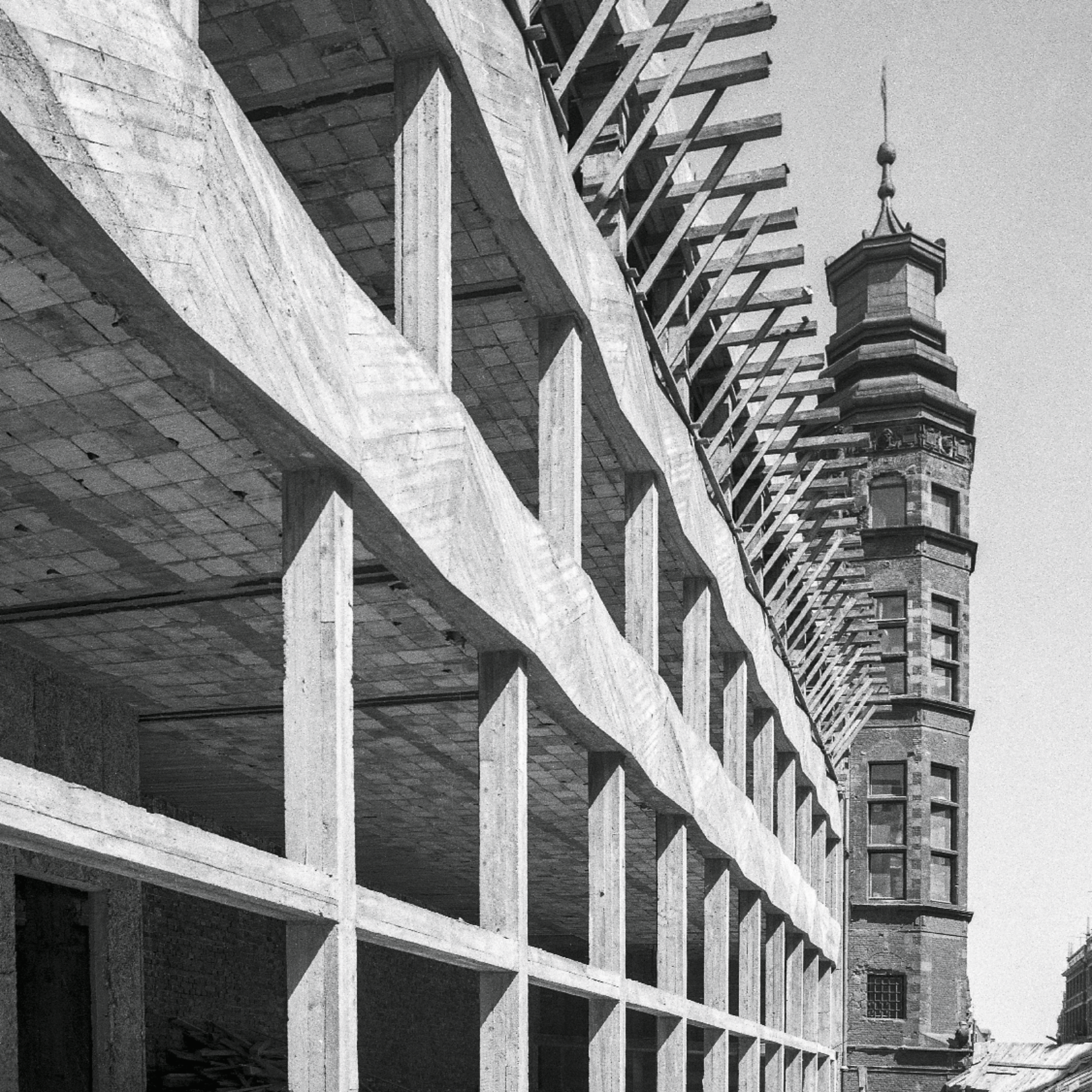
(ak), W nowej siedzibie.
Inauguracja roku akademickiego
w PWSSP, „Dziennik Bałtycki”,
5-6.10.1969, nr 237, s. 1.

On 4 October 1969, the academic year was inaugurated, and a newly constructed wing was opened. The medieval Straw Tower was remodelled and the interior of the Great Armoury was rebuilt according to a design by Ryszard Semka. The design was created in 1966.

‘The State Higher School of Plastic Arts in Gdańsk begins the academic year in a new location; new in that a wing has been added to the Armoury, which will house the sculpture department and all the institutes previously scattered across the temporary facilities in Sopot.’

(ak), W nowej siedzibie.
Inauguracja roku akademickiego
w PWSSP, „Dziennik Bałtycki”,
5-6.10.1969, no. 237, p. 1.

23

PHOTO BY NN, AFASP

FOT. NN, AFASP

← **Studentka przed komisją egzaminacyjną na Wydziale Malarstwa, w komisji siedzą od lewej: Józefa Wnukowa, Barbara Massalska, Teresa Sierant, Jacek Żuławski, Witold Frydrych, Maksymilian Kasproicz, 1968**

A student in front of the examination board at the Faculty of Painting; sitting on the board from the left: Józefa Wnukowa, Barbara Massalska, Teresa Sierant, Jacek Żuławski, Witold Frydrych, and Maksymilian Kasproicz, 1968

Rektor Adam Haupt otwiera wystawę
z okazji jubileuszu dwudziestolecia PWSSP
w Gdańsku, Wielka Zbrojownia

Rector Adam Haupt opening an exhibition
celebrating the 20th anniversary of the
PWSSP in Gdańsk, Great Armoury

„W ramach Obchodów 20-lecia Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych w Gdańsku w siedzibie uczelni w zabytkowej Zbrojowni urządzono wielką retrospektywną wystawę prac studenckich, której podstawę stanowią prace dyplomowe wychowanków uczelni, poczynawszy od 1946. [...]

Po zwiedzaniu wystawy, uplasowanej we wszystkich salach i pracowniach gmachu Zbrojowni, goście byli podejmowani lampką wina i czarną kawą”.

‘As part of the celebrations of the 20th anniversary of the State Higher School of Plastic Arts in Gdańsk, a large retrospective exhibition of student works was organised in the Academy’s seat in the historic Armoury, based on diploma works of its alumni from 1946 onwards. [...]

After visiting the exhibition, which took up all the rooms and studios of the Armoury building, guests were treated to a glass of wine and black coffee.’

W 20-lecie PWSSP w Gdańsku. Minister Lucjan Motyka otworzył wystawę prac studentów, „Głos Wyrzeża”, 13.07.1965, nr 164, s. 1.

“W 20-lecie PWSSP w Gdańsku. Minister Lucjan Motyka otworzył wystawę prac studentów”, Głos Wyrzeża 13.07.1965, no. 164, p. 1.

Po przeprowadzce uczelni do Gdańska w Sopocie pozostały pracownie rzeźby architektonicznej, ceramiki, tkaniny, a także warsztaty stolarskie, ceramiczne i farbiarskie oraz pracownia i biuro Zakładów Naukowo-Artystycznych założonych 1 lutego 1952 roku. Ich rolą było poszukiwanie sposobów współpracy uczelni z lokalnym przemysłem. Postulowana w szkole idea pracowni mistrzowskich miała łączyć sztuki czyste z elementami sztuki stosowanej.

After the Academy moved to Gdańsk, it still maintained its facilities in Sopot: studios of architectural sculpture, ceramics, and textiles, as well as carpentry, pottery, and dyeing workshops, and the studio and office of the Scientific and Artistic Institutes, established on 1 February 1952. Their role was to explore ways in which the Academy could collaborate with the local industry. The school's concept of master studios combined pure arts with elements of applied art.

Wielka Zbrojownia została wybudowana w latach 1600–1605 jako skład broni i amunicji, którą to funkcję pełniła do 1793 roku. W latach 20. XX wieku przyziemie budowli przekształcono w pasaż handlowy (m.in. z księgarnią, sklepem perfumeryjnym, sklepem filatelistycznym i składem porcelany), piętra przeznaczono na pracownie i magazyn dekoracji teatralnych oraz zaplecze kupieckie. Po odbudowie budynku w okresie powojennym jego wyższe kondygnacje oddano do użytku PWSSP, natomiast przyziemie wykorzystywano do celów handlowych jeszcze do 2007 roku.

The Great Armoury was built between 1600 and 1605 as a weapons and ammunition depot, a function it served until 1793. In the 1920s, the ground floor was transformed into a shopping arcade (including a bookstore, perfume shop, philatelic shop, and porcelain store), while the upper floors were designated for workshops and the storage of theatre decorations, as well as for mercantile facilities. After the building's postwar reconstruction, its upper floors housed the PWSSP, while the ground floor remained in commercial use until as late as 2007.

RADIO

← Zygmunt Karolak i studenci, ok. 1969

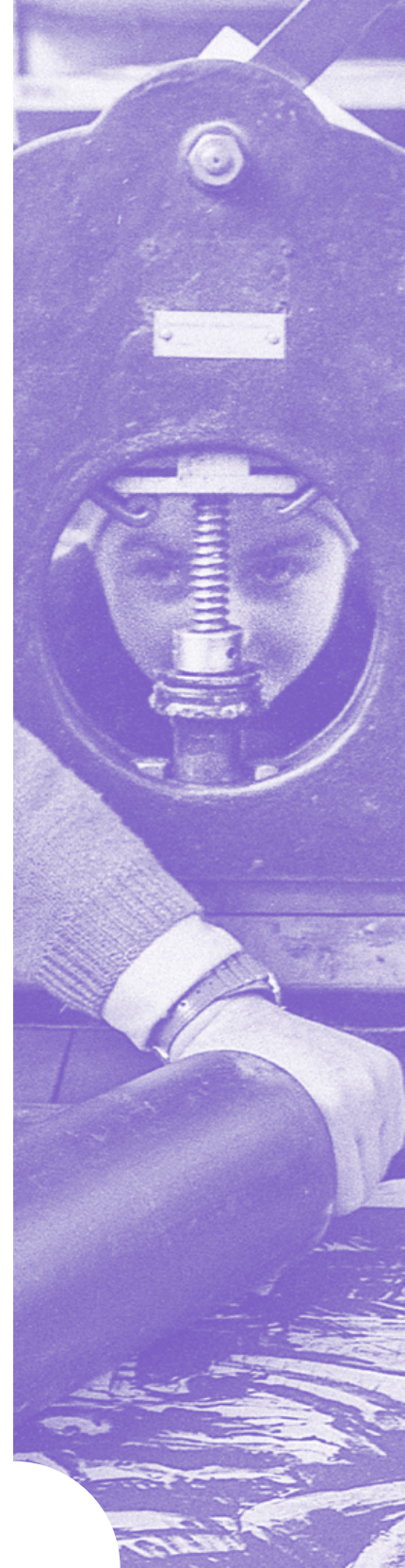
Zygmunt Karolak and students, ca. 1969

„Pod koniec lat pięćdziesiątych, już na przełomie roku akademickiego 1957–1958, została utworzona Pracownia Grafiki Artystycznej, która od roku 1962–1963 stała się jedną z czterech pracowni specjalizujących. Prowadzenia jej od początku podjął się Zygmunt Karolak. Mimo wielu trudów, które pokonywał z istic syzyfowym uporem, prowadząc z trudem potrzebne materiały, by zachęcić studentów do poszukiwań warsztatowych w różnych technikach graficznych, barierę nie do pokonania stanowiły prasy”.

M. Olszewska, *Gdańskiej grafiki ścieżki niespokojne*, w: *Akademii Sztuki Pięknych w Gdańsku 1945–2005. Tradycja i współczesność*, red. E. Skalska, W. Zmorzyński, Gdańsk 2005, s. 242.

‘In the late 1950s, at the turn of the 1957/1958 academic year, the Graphic Arts Studio was established, which from 1962/1963 became one of four specialising studios. Zygmunt Karolak took it over from the outset. Despite many hardships, which he overcame with truly Sisyphean persistence, laboriously obtaining the necessary materials to encourage students to explore various graphic techniques, the presses posed an insurmountable barrier.’

M. Olszewska, “Gdańskiej grafiki ścieżki niespokojne”, in: *Akademii Sztuki Pięknych w Gdańsku 1945–2005. Tradycja i współczesność*, ed. E. Skalska, W. Zmorzyński, Gdańsk 2005, p. 242.

Katedra Projektowania Architektury Okrętów
i Form Przemysłowych od lewej: Maria Broczek-
-Petrycka, Roman Sznajder, Adam Haupt, lata 60.

Chair of Naval Architecture and Industrial
Design, from the left: Maria Broczek-Petrycka,
Roman Sznajder, Adam Haupt, 1960s

FOT. NN, AFASP

FOT. NN, AFASP

Do nowo utworzonej pracowni Projektowania Wnętrz Okrętowych i Form Przemysłowych studenci zapisywali się początkowo z ciekawości

Students initially
enrolled in the
Naval Interior and Industrial
Design Studio
out of curiosity

„Do nowo utworzonej, w 1958 roku, pracowni Projektowania Wnętrz Okrętowych i Form Przemysłowych studenci zapisywali się początkowo z ciekawości, z powodu wybujałych wyobrażeń lub ich braku na temat realizowanych w niej zadań, tak podczas studiów, jak i w przyszłej pracy zawodowej. Wszystko było NOWE. [...]

Na czele, utworzonej w 1965 roku, Katedry Projektowania Architektury Okrętów i Form Przemysłowych stanął, wówczas jeszcze docent, Adam Haupt. [...] Program specjalizacji zasadniczo nie różnił się od obowiązującego w pracowni lat ubiegłych, ulegał wzbogaceniu, w miarę pozyskiwania nowych kontaktów i doskonaleni[a] się prowadzących”.

‘Students initially enrolled in the Naval Interior and Industrial Design Studio, newly established in 1958, out of curiosity, with either wild preconceptions about the tasks they would undertake, both during their studies and in their future careers, or a lack thereof. Everything was NEW. [...]

The Chair of Naval Architecture and Industrial Design, established in 1965, was headed by Adam Haupt, who at that time still held the title of a docent. [...] The specialisation programme was essentially the same as that of previous years; it was enriched as new contacts were made and the instructors improved their skills.’

K. Radecka, *Geneza, w: Architektura statków wodnych w Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, t. I: Lata 1958–2012*, red. nauk. P. Gelesz, Gdańsk 2014, s. 21 i 39.

K. Radecka, “Geneza”, in: *Architektura statków wodnych w Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, vol. I: Lata 1958–2012*, ed. P. Gelesz, Gdańsk 2014, pp. 21 and 39.

Kazimierz „Kachu” Ostrowski
i Zdzisław Kałędkiewicz ze studentami
Wydziału Architektury Wnętrz
w Pracowni Malarstwa i Rysunku

Kazimierz “Kachu” Ostrowski and
Zdzisław Kałędkiewicz with students
of the Faculty of Interior Design in
the Painting and Drawing Studio

PHOTO BY NN, AFASP

FOT. NN, AFASP

Obecny Wydział Architektury (nazwany tak w 2022) powstał w roku 1950 jako Wydział Architektury Wnętrz i Studium Rzeźby, a dopiero w roku 1970 przekształcił się w Wydział Architektury Wnętrz i Wzornictwa Przemysłowego.

„Celem każdego budowania jest wnętrze. Architektura wyrasta zatem z tej podstawowej egzystencjalnej potrzeby człowieka. Jest sztuką kształtowania przestrzeni i kreowania form, które tę przestrzeń na użytek człowieka wypełniają. Architektura wnętrz decyduje o kształcie najbliższego otoczenia człowieka – jego domu, mieszkania, miejsca pracy i wypoczynku, ale także o przestrzeni publicznej – o fragmencie miasta, ulicy, muzeum, teatrze czy świątyni”.

The history of the faculties of the PWSSP, and later the ASP, is generally complex. The current Faculty of Architecture (renamed in 2022) was established in 1950 as the Faculty of Interior Design and Sculpture Studies, to become the Faculty of Interior Design and Industrial Design in 1970.

‘The purpose of every building effort is the interior. Architecture, therefore, stems from this fundamental human existential need. It is the art of shaping space and creating forms that fill that space for human use. Interior design determines the shape of people’s immediate surroundings – their home, apartment, place of work and recreation, but also of the public space – a part of the city, a street, a museum, a theatre, or a temple.’

*Wydział Architektury i Wzornictwa
Akademii Sztuk Pięknych
w Gdańsku, [red.] A. Pniewski,
R. Setlak, Gdańsk 2007, s. 5.*

*Wydział Architektury i Wzornictwa
Akademii Sztuk Pięknych
w Gdańsku, [eds.] A. Pniewski,
R. Setlak, Gdańsk 2007, p. 5.*

Wyremontowana kamienica przy ulicy Chlebnickiej została udostępniona studentom Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych i Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej jako Dom Studencki. Obecnie w budynku znajduje się Wydział Grafiki.

„W obecności gospodarzy ziemi gdańskiej [...] nastąpiło wczoraj oficjalne przekazanie do użytku nowego domu studenckiego wyższych szkół artystycznych. Mieści się on w zespole stylowych (renesans, barok, gotyk) kamieniczek przy ul. Chlebnickiej 13/16 w Gdańsku, z których jedna nosi nazwę Domu Angielskiego. [...]

Dom studencki wydatnie rozwiąże problemy zakwaterowania słuchaczy Państwowej Wyższej szkoły Sztuk Plastycznych i Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej, którzy dotychczas korzystali z gościny akademików innych uczelni. [...] Wnętrze domu odznacza się dobrymi rozwiązaniami funkcjonalnymi. Studenci mają do dyspozycji świetlicę, pokoje do ćwiczeń muzycznych, pracownię plastyczną, podręczną kuchnię i pralnię. W drugiej połowie lutego uruchomiona zostanie stołówka obliczona na 250 osób [...]

Ik. „Dom Angielski kwaterą studentów uczelni artystycznych”, *Głos Wybrzeża*, 26.11.1975, nr 262, s. 1.

The renovated townhouse on Chlebnicka Street was opened to students of the State Higher School of Plastic Arts and the State Higher School of Music as the Student House. Currently, the building houses the Faculty of Graphic Arts.

‘In the presence of Gdańsk authorities [...], the official opening of the new student hall of residence for higher art schools took place yesterday. It is located in a complex of stylish (Renaissance, Baroque, Gothic) townhouses at ul. Chlebnicka 13/16 in Gdańsk, one of which is known as the English House. [...]

The student hall of residence will significantly contribute to solving the accommodation needs of students of the State Higher School of Plastic Arts and the State Higher School of Music, who have previously been accommodated in dormitories at other universities. [...] The interior of the hall of residence is very functional. Students have access to a common room, music practice rooms, an art studio, a kitchenette, and a laundry room. A dining hall with a capacity of 250 people will be opened in the second half of February [...].’

Ik. „Dom Angielski kwaterą studentów uczelni artystycznych”, *Głos Wybrzeża*, 26.11.1975, no. 262, p. 1.

**Rektor Władysław Jackiewicz przecina
wstęgę podczas uroczystego otwarcia
Domu Studenckiego, 1975**

**Rector Władysław Jackiewicz cutting
the ribbon during the ceremonial opening
of the Student House, 1975**

PHOTO BY WITOLD WĘGRZYN, AFASP

FOT. WITOLD WĘGRZYN, AFASP

← **Przed egzaminem, stoi Maciej Świeszewski, aula PWSSP, lata 70.**

Before an exam, standing – Maciej Świeszewski, PWSSP auditorium, 1970s

W roku 1977 z inicjatywy Ministerstwa Kultury i Sztuki – Zarządu Szkół Artystycznych oraz Centralnego Biura Wystaw Artystycznych „Zachęta” w Warszawie otwarto pierwszą ogólnopolską wystawę Dyplom ’77, zapewniając, że będzie to wydarzenie cykliczne. Założeniem organizatorów była konfrontacja dyplomów różnych szkół, co miało pomóc w „zainicjowaniu dyskusji wokół takich zagadnień jak: kierunki i programy kształcenia plastycznego, doskonalenie poziomu artystycznego i warsztatowego, odpowiedzialność pedagogów za kształcenie i za dyplom, adekwatność nauczania na wyższych uczelniach plastycznych do zasad polityki kulturalnej Państwa i do zapotrzebowania społecznego na wartości plastyczne”. Wystawy najlepszych prac najpierw organizowane były w Zachęcie, a później, pod nazwą Najlepsze Dyplomy, kolejno w poszczególnych uczelniach artystycznych. Od 2009 roku wystawy te odbywają się w gdańskiej ASP.

Dyplom '77. Wystawa najlepszych prac dyplomowanych wyższych uczelni plastycznych w roku akademickim 1976/1977. CBWA Zachęta, Warszawa 1977 [druk ulotny].

In 1977, on the initiative of the Ministry of Culture and Art – the Board of Art Schools and the Central Office of Art Exhibitions ‘Zachęta’ in Warsaw, the first national exhibition entitled *Diploma '77* was opened, which was to become a recurring event. The organisers’ aim was to compare diplomas from various schools in order to help ‘initiate discussion around issues such as: fields and programmes of art education, improvement of artistic and technical standards, responsibility of teachers for education and degrees, as well as adherence of art school programmes to the principles of national cultural policy and societal demand for artistic values.’ Exhibitions of the best works were first organised at Zachęta, and later, under the name *Esteemed Graduates*, successively at individual art schools. Since 2009, these exhibitions have been held at the ASP in Gdańsk.

Dyplom '77. Wystawa najlepszych prac dyplomowanych wyższych uczelni plastycznych w roku akademickim 1976/1977. CBWA Zachęta, Warszawa 1977 [ephemera].

← Biblioteka, lata 70.

Library, 1970s

Początki zbioru biblioteki ASP stanowią dary oraz księgozbiory znajdujące w ruinach Gdańska.

„Podwórko na Ogarnej albo na Długiej – już nie pamiętam – otoczone ruinami, jedna ściana domu całkowicie zburzona, odsłonięte regały, wielki księgozbiór. Jacek [Żuławski] zarzucił linę na poręcz powyżej pierwszego piętra i wspiął się, jak przystało na taternika i żeglarza, potem wciągnął mnie. Były właściciel miał exlibris, nazywał się Stadler. Zbiory artystyczne pana Stadlera stały się podstawą późniejszej naszej uczelnianej biblioteki. Przyjechaliśmy ze studentami i zносиło się te doskonałe niemieckie wydawnictwa, spuszczało w koszykach”.

Długie życie upartej dziewczynki. Z prof. Józefą Wnukową rozmawia Henryka Dobosz (3)
„Pomerania”, 1995, nr 4, s. 18.

The first items in the ASP library came from donations and book collections found in the ruins of Gdańsk.

‘A yard on Ogarna or Długa Street – I can’t remember now – surrounded by ruins, one wall of the house completely destroyed, exposed shelves, a huge collection of books. Jacek [Żuławski] threw a rope over the railing above the first floor and climbed up, as befits a mountaineer and sailor, then pulled me up. The former owner had a bookplate; his name was Stadler. Mr. Stadler’s art book collection became the foundation of our academy’s library. We came with students and we brought down these excellent German publications, lowering them in baskets.’

“Długie życie upartej dziewczynki.
Z prof. Józefą Wnukową rozmawia Henryka Dobosz (3)”, *Pomerania*, 1995, no. 4, p. 18.

→ **FART '72 – plener studentów szkół plastycznych krajów nadbałtyckich, ul. Mariacka, Gdańsk, 1972**

FART '72 – open air event for students of art schools from the Baltic countries, Mariacka Street, Gdańsk, 1972

Inicjatorem I Pleneru Studentów Szkół Plastycznych Krajów Nadbałtyckich z Finlandii, Szwecji, NRD i Polski był student drugiego roku grafiki użytkowej PWSSP. Pełnił on wówczas funkcję przewodniczącego Rady Uczelnianej Zrzeszenia Studentów Polskich.

„Dziś po hasłem «FART 72» rozpocznie się uroczyste w Sali Czerwonej Ratusza Głównomiejskiego plener studentów szkół plastycznych krajów nadbałtyckich. Głównym jego organizatorem jest Rada Uczelniana Zrzeszenia Studentów Polskich PWSSP, która podjęła się przygotowania tej imprezy w ramach programu ZSP, zakładającego ożywienie kontaktów naszej młodzieży ze Skandynawią”.

(m. s.), *Plener studentów krajów nadbałtyckich*, „Dziennik Bałtycki”, 15.07.1972, nr 167, s. 2.

The 1st Plein Air Workshop of Students from Academies of Plastic Arts from the Baltic Countries, including Finland, Sweden, East Germany and Poland, was initiated by a student of the second year of Commercial Graphic Arts at the PWSSP. At the time, he was the head of the Academic Council of the Polish Students' Association (ZSP).

‘Today, under the slogan “FART 72”, an open air event for students of art schools from the Baltic countries will officially begin in the Red Hall of the Main Town Hall. Its principal organiser is the Academic Council of the Polish PWSSP Students' Association, which has undertaken to prepare this event as part of its programme, aimed at revitalising contacts between our youth and Scandinavia.’

(m. s.), *“Plener studentów krajów nadbałtyckich”*, *Dziennik Bałtycki*, 15.07.1972, no. 167, p. 2.

PHOTO BY NN, AFASP

FOT. NN, AFASP

← Pochód pierwszomajowy, Gdańsk, 1971

May Day parade, Gdańsk, 1971

Reprezentacja społeczności studenckiej i wykładowców PWSSP corocznie brała udział w pochodach z okazji 1 Maja. Z uwagi na wydarzenia Grudnia '70 obchody w roku 1971 miały szczególny przebieg – manifestowano konieczność rozliczenia zbrodni sprzed kilku miesięcy i spełnienia stawianych wówczas postulatów, niesiono przepasane kirem flagi i transparenty. Reprezentacja PWSSP nie przyłączyła się do protestujących. Niesiono transparenty i kukły nawiązujące do polityki międzynarodowej PRL.

Representatives of the PWSSP student community and faculty participated in the annual May Day parades. Due to the events of December 1970, the 1971 commemorations had a special character – they expressed the need to settle the scores for the crimes committed several months earlier and to fulfil the demands made at that time, carrying flags and banners girded with black ribbons. The PWSSP delegation did not join the protesters – instead, they carried banners and effigies referencing the international policies of the Polish People's Republic.

Obrona dyplomu na Wydziale Projektowania
Plastycznego, od lewej: NN, NN, Stefan
Listowski, Włodzimierz Padlewski, Adam Haupt,
Bolesław Petrycki, Ryszard Semka, lata 70.

Diploma defence at the Faculty of Artistic
Design, from the left: NN, NN, Stefan Listowski,
Włodzimierz Padlewski, Adam Haupt,
Bolesław Petrycki, Ryszard Semka, 1970s

FOT. WITOLD WĘGRZYN, AFASP

FOT. WITOLD WĘGRZYN, AFASP

Już w 1946 r. działały Pracownia Projektowania Architektury i Pracownia Projektowania Mebla. Przez kolejne lata reorganizowano strukturę uczelni, i tak na przykład w 1971 roku powstał Wydział Projektowania Plastycznego, a od 1981 roku funkcjonował Wydział Architektury i Wzornictwa, na którego bazie w 2022 roku utworzono niezależne jednostki: Wydział Architektury i Wydział Wzornictwa.

The Architecture Design Studio and the Furniture Design Studio were already operating in 1946. Over the following years, the academy was reorganised; for instance, the Faculty of Artistic Design was established in 1971, and the Faculty of Architecture and Design was founded in 1981. In 2022, the latter served as the basis for creating two independent units: the Faculty of Architecture and the Faculty of Design.

Juwenalia w roku jubileuszowym
PWSSP, Gdańsk, 1975

Student festival *Juvenilia* in the jubilee
year of the PWSSP, Gdańsk, 1975

PHOTO BY WITOLD WĘGRZYN, AFASP

FOT. WITOLD WĘGRZYN, AFASP

Tradycja dni kultury studenckiej narodziła się w Gdańsku pod koniec lat 50. Początkowo nazywane żakinadami, były one kilkudniowym świętem studentów, wypełnionym koncertami i zawodami sportowymi. Juwenalia rozpoczynał pochód przebierańców z Długiego Targu na plac Zebrań Ludowych. Tradycja święta społeczności studenckiej na stałe wpisała się w kalendarz wydarzeń uczelni wyższych i Gdańska.

The tradition of student culture days originated in Gdańsk in the late 1950s. Initially called *żakinadia*, they were a celebration filled with concerts and sporting events held over several days. The *Juvenilia* began with a costumed procession from Długi Targ to Plac Zebrań Ludowych. This traditional student celebration has become a permanent fixture in the calendar of events at universities nationwide and in Gdańsk.

37

Inauguracja roku akademickiego 1974/1975

Inauguration of the academic year 1974/1975

„Droga Młodzieży!

Do Was, tych, którzy dzisiaj zostaną przyjęci do studenckiej społeczności, kieruję szczerą zachętę do pracy wytrwałej, bez której nie może się rozwijać talent artystyczny. [...]

Życzę Wam pomyślnego przebiegu studiów w atmosferze koleżeńskiej sympatii i wyróżniającego ukończenia szkoły. Wszystkim studentom rozpoczynającym zajęcia tego roku akademickiego, wraz z życzeniami wszelkiej pomyślności, składam w imieniu całego zespołu pedagogicznego obietnicę surowych wymagań przy realizacji programów i sprawiedliwej oceny osiągniętych rezultatów. Zespołowi pedagogicznemu i administracyjnemu i wszystkim pracownikom sukcesów w życiu osobistym i pracy zawodowej. Wszystkim naszym przyjaciołom za ich sympatię i przychyłność, składam serdeczne podziękowania i życzenia dalszego wytrwałego uwielbienia dla polskiej sztuki”.

Przemówienie rektora PWSSP w Gdańsku Władysława Jackiewicza z okazji inauguracji roku akademickiego 1974/1975. Archiwum Państwowe w Gdańsku, Obchody, uroczystości, zebrania, nagrody, projekty, programy nauczania 1974–1976, Zespół 2137, nr 347, k. 32–35.

‘Dear Youth!

To those of you who will be accepted into the student community today, I extend my sincere encouragement to work hard, without which artistic talent cannot develop. [...]

I wish you successful studies in an atmosphere of camaraderie and a distinguished graduation. To all students beginning classes this academic year, along with best wishes and hopes for every success, I offer on behalf of the entire teaching staff a promise of strict programme requirements and a fair assessment of the achieved results. I also wish our teaching and administrative team, and all of our employees, success in their personal lives and professional careers. Finally, to all our friends, I extend my heartfelt thanks for their sympathy and support and hopes for continued steadfast devotion to Polish art.’

Speech by the Rector of the PWSSP in Gdańsk Władysław Jackiewicz at the inauguration of the academic year 1974/1975. State Archives in Gdańsk, Celebrations, ceremonies, meetings, awards, projects, curricula 1974–1976, Fonds 2137, no. 347, pp. 32–35.

← **Pracownia Projektowania Mebla, w tle asystent techniczny Mikołaj Szczepański, przy krześle pracuje Dorota Kopoczyńska, lata 70.**

Furniture Design Studio, in the background technical assistant Mikołaj Szczepański, Dorota Kopoczyńska working on a chair, 1970s

Pierwsza formalna Pracownia Projektowania Mebla i Detalu powstała w roku akademickim 1949/1950 na Wydziale Architektury Wnętrz. W latach 1968–1971 istniała Katedra Mebla Przemysłowego, a w 1999 roku przywrócono Katedrę Mebla. Obecnie w strukturze uczelni funkcjonuje Pracownia Projektowania Mebla Seryjnego.

The first official Furniture and Detail Design Studio was established in the academic year 1949/1950 at the Faculty of Interior Design. The Chair of Industrial Furniture operated from 1968 to 1971, and in 1999, the Department of Furniture was reinstated. Currently, students can join the Serial Furniture Design Studio.

← Senat PWSSP w otoczeniu studentów przed budynkiem Wielkiej Zbrojowni, lata 70.

The PWSSP Senate surrounded by students
in front of the Great Armoury, 1970s

25 kwietnia 1974 roku ukazało się okolicznościowe wydanie samodzielnego organu prasowego PWSSP – „Gazeta PWSSP Gdańsk”. Na stronie tytułowej opublikowano zdjęcie „rodzinne”, nazwane tak przez autora fotografii, Witolda Węgrzyna, przedstawiające Senat w otoczeniu studentów na tle fasady Wielkiej Zbrojowni.

„Oryginalnym pomysłem było zamknięcie egzemplarza w metalowej puszcze, kształtem przypominającej konserwę rybną. Był to gest – znak przetrwania i zachowania wspomnień dla następnych pokoleń”.

Z rozmowy przeprowadzonej
z Grzegorzem Borosem 22 lutego 2018 r.,
Kartka z kalendarza, oprac. A. Polanska,
<https://www.zbrojowniasztuki.pl/kartka-z-kalendarza/kartka-z-kalendarza.1056> (dostęp: 14.10.2025).

On 25 April 1974, a special issue of the PWSSP's independent newspaper, *Gazeta PWSSP Gdańsk*, was published. The title page featured a 'family' photograph – so named by the photographer, Witold Węgrzyn – depicting the Senate surrounded by students standing in front of the Great Armoury.

‘Someone had an original idea to enclose a copy in a metal can shaped like a fish tin. It was a gesture – a sign of survival and preservation of memories for future generations.’

From a conversation with Grzegorz
Boros, 22 February 2018, Calendar
page, ed. A. Polanska,
<https://www.zbrojowniasztuki.pl/kartka-z-kalendarza/kartka-z-kalendarza.1056> (access: 14.10.2025).

Edmund Homa w trakcie
konsultacji, ok. 1980/1981

Edmund Homa during
a consultation, ca. 1980/1981

FOT. WITOLD WĘGRZYN, AFASP

PHOTO BY WITOLD WĘGRZYN, AFASP

Wzornictwo przemysłowe było w tamtym czasie nowym wyzwaniem dla projektantów mebli

At that time,
industrial design
presented
a new challenge for
furniture designers

„Wzornictwo przemysłowe było w tamtym czasie nowym wyzwaniem dla projektantów mebli, które do tej pory były raczej podporządkowane konwencji stylów i form tradycyjnych, charakteryzujących się wspólnymi cechami użytkowymi, formalnymi i konstrukcyjnymi. Współczesnym meblom, огоłoconym z wartości historycznych i detalu zdobniczego, należało nadawać takie środki wyrazu plastycznego, które nie byłyby sprzeczne z technologią przemysłową, a jednocześnie miałyby charakter zgodny z obowiązującą estetyką”.

E. Homa, ^{***}, w: *Akademia Sztuki Pięknych w Gdańsku 1945–2005. Tradycja i współczesność*, red. E. Skalska, W. Zmorzyński, Gdańsk 2005, s. 347.

‘At that time, industrial design presented a new challenge for furniture designers, who until then had been largely subordinated to the conventions of traditional styles and forms, characterised by common functional, formal, and structural features. Contemporary furniture, stripped of its historical value and decorative detail, needed to be endowed with means of artistic expression that did not contradict industrial technology, yet were consistent with the prevailing aesthetics.’

E. Homa, ^{***}, in: *Akademia Sztuki Pięknych w Gdańsku 1945–2005. Tradycja i współczesność*, eds. E. Skalska, W. Zmorzyński, Gdańsk 2005, p. 347.

Pierwsze demokratyczne wybory
rektora PWSSP w Gdańsku, 12 maja 1981

The first democratic elections of the Rector
of the PWSSP in Gdańsk, 12 May 1981

41

PHOTO BY WITOLD WĘGRZYN, AFASP

FOT. WITOLD WĘGRZYN, AFASP

Franciszek Duszeńko został wybrany rektorem w pierwszych demokratycznych wyborach i pełnił tę funkcję do roku 1987. W czasie swojej kadencji reaktywował Wydział Rzeźby oraz zainicjował ideę uczelnianej kolekcji w postaci galerii zasłużonych pedagogów uczelni.

„Wczoraj w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Gdańsku dokonano wyboru nowego rektora tej uczelni. Kolegium elektorskie złożone z 52 osób, działając zgodnie z instrukcją ministra kultury i sztuki w tym względzie, zdecydowało iż w ciągu najbliższej kadencji funkcję tę pełnić będzie prof. Franciszek Duszenko [sic!]. [...] Nowy rektor-elekt wybrany został spośród 11 kandydatów.

Wyборы prorektorów PWSSP przeprowadzone zostaną 14 bm”.

(az), „Profesor Franciszek Duszenko rektorem-elektem PWSSP w Gdańsku”, *„Dziennik Bałtycki”*, 13.05.1981, nr 94, s. 2.

Franciszek Duszeńko was elected Rector in the first democratic elections and held this position until 1987. During his term, he reactivated the Faculty of Sculpture and initiated the idea of the academy's collection – a gallery of its distinguished teachers.

‘Yesterday, the State Higher School of Plastic Arts in Gdańsk elected a new rector. The 52-member electoral college, acting in accordance with the instructions of the Minister of Culture and Art, decided that Professor Franciszek Duszenko [sic!] will serve in this position for the next term. [...] The new rector-elect was chosen from among 11 candidates.

The elections for deputy rectors of the PWSSP will be held on the 14th day of this month.’

(az), „Profesor Franciszek Duszenko rektorem-elektem PWSSP w Gdańsku”, *„Dziennik Bałtycki”*, 13.05.1981, no. 94, p. 2.

→ 5 grudnia 1981 r. PWSSP przyłączyła się
do Ogólnopolskiego Strajku Szkół Wyższych

On 5 December 1981, the PWSSP joined the National
Strike of Higher Education Institutions

W grudniu grupa studentów i studentek PWSSP w Gdańsku podjęła spontaniczną akcję protestacyjną, solidaryzując się z ogólnopolskim strajkiem studenckim, który rozpoczęli studenci Wyższej Szkoły Inżynierii w Radomiu, walczący o pełną autonomię szkolnictwa wyższego i prawo do demokratycznych wyborów. Ogólnopolski wymiar protestu podkreślił również siłę działań wspólnotowych; wskazywano, że dzięki niej można podważać, a nawet obalać ideologiczne absurdy. Ustawiona na Targu Węglowym ekspozycja rzeźbionych ludzkich sylwetek miała przypominać kolejkę – synonim absurdu i dyktatury władzy.

In December, a group of students from the PWSSP in Gdańsk launched a spontaneous protest in solidarity with the nationwide student strike initiated by students from the Radom School of Engineering, who were fighting for full autonomy in higher education and the right to democratic elections. The nationwide nature of the protest also highlighted the power of community action, showing that it could undermine and even overturn ideological absurdities. The exhibition of sculpted human figures set up at Targ Węglowy was intended to resemble a queue – a synonym for the state's absurdity and dictatorship.

FOT. WITOLD WĘGRZYN, AFASP

PHOTO BY WITOLD WĘGRZYN, AFASP

Krzysztof Gliszczynski, student, następnie wykładowca PWSSP, a także dziekan Wydziału Malarstwa i prorektor ds. rozwoju i współpracy, inicjator życia kulturalnego w Gdańsku, wspominał: „Nasza młodość skupiona była przede wszystkim wokół Uczelni. Lata 80., w których przyszło nam studiować, nie oferowały atrakcyjnego startu w życiu. Studia rozpoczęte w okresie stanu wojennego mocno nas stygmatyzowały – był to czas lekkiej paranoi, który wywracał świat do góry nogami. Za parawanem pozornej normalności kryła się hipokryzja, cynizm, prywata. Wówczas o tym nie wiedzieliśmy, ale peerelowski system wraz ze swoją moralnością i wartościami właśnie padał”.

Krzysztof Gliszczynski, a student and later lecturer at the PWSSP, as well as Dean of the Faculty of Painting, Deputy Rector for Development and Cooperation, and an initiator of cultural life in Gdańsk, recalled: 'The primary focus of our young life was the Academy. The 1980s, when we studied, did not offer an attractive start in life. Our studies, undertaken during martial law, stigmatised us – it was a time of mild paranoia that turned the world upside down. Behind the screen of apparent normality lay hypocrisy, cynicism, and self-interest. We didn't know it at the time, but the communist system, along with its morality and values, was crumbling.'

Cyt.: K. Gliszczynski, *Kachu – profesor zwyczajny. Wizyta w pracowni Kacha*, w: *Kachu. Profesor zwyczajny*, red. K. Gliszczynski, Gdańsk 2022, s. 55.

Qtd. after: K. Gliszczynski, "Kachu – profesor zwyczajny. Wizyta w pracowni Kacha", in: *Kachu. Profesor zwyczajny*, ed. K. Gliszczynski, Gdańsk 2022, p. 55.

Wówczas
o tym nie
wiedzieliśmy,
ale peerelowski
system wraz
ze swoją
moralnością
i wartościami
właśnie padał

We didn't know it
at the time, but the
communist system,
along with its
morality and values,
was crumbling

„W latach 80. zaistniało w Gdańsku całkiem nowe zjawisko sztuki niezależnej. Młode pokolenie wywodzące się z akademii jawnie występowało przeciwko oficjalnej sztuce i miejscom z nią powiązanym. Dla swojej alternatywnej sztuki tworzyli undergroundowe, nielegalne przestrzenie, najbardziej aktywne i znaczące miejsca w sztuce polskiej tamtych lat. Dla ich określenia Jolanta Ciesielska po raz pierwszy użyła pojęcia «nowa szkoła gdańska». Jej wyróżnikiem była interdyscyplinarność – swobodne poruszanie się między różnymi mediami: od malarstwa i rzeźby po sztukę komputerową, video-art, fotografię, land-art, performance, instalację i obiekty”.

Z. Watrak-Tomczyk, *Style, formy, strategie. Zapisane w pamięci*, Gdańsk 2025, s. 329.

‘In the 1980s, a completely new phenomenon of independent art emerged in Gdańsk. The young generation, educated at the academy, openly opposed official art and its associated venues. For their alternative art, they created underground, illegal spaces, the most active and significant locations in Polish art of the time. Jolanta Ciesielska was the first to describe this phenomenon as the “New Gdańsk School”. Its distinguishing feature was its interdisciplinarity – the artists were moving freely between various media: from painting and sculpture to computer art, video art, photography, land art, performance, installation, and object art.’

Z. Watrak-Tomczyk, *Style, formy, strategie. Zapisane w pamięci*, Gdańsk 2025, p. 329.

**ZOMO zatrzymuje studentów
przed akademikiem
na ul. Chlebnickiej, 1983**

**Officers of the Motorised Reserves of the
Citizens' Militia stopping students in front of
the hall of residence on Chlebnicka Street, 1983**

FOT. WOJCIECH HENRYKOWSKI,
ZBIORY PRYWATNE

PHOTO BY WOJCIECH HENRYKOWSKI,
PRIVATE COLLECTION

Zatrzymanie miało miejsce 1 maja 1983 roku przed akademikiem PWSSP w Gdańsku przy ulicy Chlebnickiej 13/16. W tym dniu oddziały ZOMO atakowały i aresztowały tych, których podejrzewano o udział w manifestacjach zorganizowanych przez grupy niezależne, solidarnościowe i antypaństwowe. Studenci zostali aresztowani tuż przed wejściem, a następnie osadzeni i przetrzymywani kilka dni w zakładzie karnym. Kolegium ds. wykroczeń postawiło im zarzuty pobicia milicjantów, rzucania kamieniami i niszczenia mienia, zasądając karę grzywny. Prof. Franciszek Duszeńko, jako rektor PWSSP, sprzeciwił się żądaniom funkcjonariuszy SB, by skreślić z listy studentów zatrzymanych w tym dniu Krzysztofa Gliszczyńskiego oraz Zbigniewa Krajewskiego, co byłoby jednoznaczne z otrzymaniem przez nich tzw. wilczego biletu, a także skierowaniem do odbycia dwuletniej służby wojskowej.

Na podstawie opisu Krzysztofa Gliszczyńskiego

The arrest took place on 1 May 1983, in front of the PWSSP hall of residence at ul. Chlebnicka 13/16 in Gdańsk. On that day, units of the Motorised Reserves of the Citizens' Militia attacked and arrested those suspected of participating in demonstrations organised by independent, pro-Solidarity, and anti-government groups. Students were arrested just outside the entrance, and held in prison for several days. The misdemeanour board charged them with assaulting police officers, throwing stones, and destroying property, and imposed fines. Professor Franciszek Duszeńko, as Rector of the PWSSP, opposed the Security Service's demands to remove Krzysztof Gliszczyński and Zbigniew Krajewski from the list of students. This would have meant a 'wolf's ticket' and two years of military services for both detained students.

Based on Krzysztof Gliszczyński's account

Studium Wojskowe w PWSSP, lata 80.

Military Training Unit at the PWSSP, 1980s

PHOTO BY NN, AFASP

FOT. NN, AFASP

„Studium Wojskowe było jednostką funkcjonującą na wyższych uczelniach w okresie PRL i na początku III RP. Powoływano je od 1949 roku w celu umożliwienia studentom odbycia zasadniczej służby wojskowej [...]. Zmiany polityczne w 1989 roku wywołały krytykę szkolenia wojskowego studentów, wskazując na jego indoktrynację i upolitycznienie. Podobne negatywne opinie z innych środowisk wpłynęły na usunięcie w 1991 roku z programów studiów uczelnianych zajęć wojskowych oraz zlikwidowanie funkcjonujących Studiów Wojskowych”.

R. Mateusiak, *Biblioteka Studium Wojskowego (1982–1991) i losy jej księgozbioru po likwidacji Studium Wojskowego*, w: *Biblioteki specjalistyczne Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach*, red. M. Kycler, D. Pawelec, B. Warząchowska, Katowice 2018, s. 151.

‘The Military Training Unit was an entity functioning in all institutions of higher learning of People’s Poland and at the beginning of the Third Polish Republic. They were set up as of 1949 to enable students to carry out their basic military service [...]. The political changes of 1989 brought about criticism of students’ military training, in particular its indoctrination and politicisation. Due to similar negative opinions from other environments, military training was removed from academic curricula in 1991, and the functioning Military Training Units were dissolved.’

R. Mateusiak, “Biblioteka Studium Wojskowego (1982–1991) i losy jej księgozbioru po likwidacji Studium Wojskowego”, in: *Biblioteki specjalistyczne Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach*, ed. M. Kycler, D. Pawelec, B. Warząchowska, Katowice 2018, p. 151.

„Wyspa Spichrzów była zapomnianym terenem Głównego Miasta. Chodzenie na jej północny cypel było tajemnicze i trochę niebezpieczne [...]. Mimo wrażenia samych opuszczonych ruin, znajdowały się tam zamknięte dla publiczności baraki miejskich Pracowni Konserwacji Zabytków. Obok nich, w latach 1960., prowadzone były prace rzeźbiarskie, m.in. nad blokami Pomnika Obrońców Wybrzeża, który w 1966 roku stanął na Westerplatte. Na początku lat 1980. w tym miejscu pojawia się Szkoła. W miejscu przeznaczonym pozostałościami pracy nad pomnikiem działanie rozpoczęła Pracownia Plenerowa Wydziału Rzeźby. Wśród wielu projektów prowadzonych przez profesorów i studentów na obszarze tej dzikiej Wyspy, w Szkole snuto dalekosiężne plany zbudowania w tym miejscu nowego budynku Wydziału Architektury Wnętrz. Jednak w roku 1993, a więc w nowej rzeczywistości politycznej i ekonomicznej, Szkoła wycofuje się z Wyspy Spichrzów”.

J. Dominiczak, *Akademia w mieście*,
„Akademia w Mieście”, 2017, nr 1, s.12.

‘Granary Island was a forgotten area of the Main Town. Especially its northern tip was mysterious and somewhat dangerous [...]. Although it looked like nothing but abandoned ruins, the barracks of the municipal Conservation Studio were located there, closed to the public. It was in that area that sculptural work was carried out in the 1960s, including the *Monument to the Defenders of the Coast*, erected on Westerplatte in 1966. In the early 1980s, the School started to operate in that same place, establishing there the Open Air Studio of the Faculty of Sculpture. Among the many projects carried out by professors and students on this wild Island was the long-term plan to build a new facility for the Faculty of Interior Architecture. However, in 1993, in the new political and economic reality, the School withdrew from Granary Island.’

J. Dominiczak, „Akademia w mieście”,
Akademia w Mieście, 2017, no. 1, p. 12.

← Pracownia Tkaniny, praca nad gobelinem *Piesomen antropon (uczynmy człowieka)* według projektu Jerzego Krechowicza, tkają Grażyna Szuchnik i Grażyna Sojka, lata 80.

Textile Studio, Grażyna Szuchnik and Grażyna Sojka weaving the tapestry *Piesomen Antropon (Let Us Create a Human Being)* according to the design by Jerzy Krechowicz, 1980s

Zarówno historia, jak i specyfika Pracowni Tkaniny wynikły z jej silnego uzależnienia od dominującego w tej uczelni środowiska malarzy

Both the history and the specific nature of the Textile Studio resulted from its strong dependence on the painter community

„Tkanina artystyczna jest obecna w gdańskiej akademii od samego początku istnienia tej uczelni.

[...] Zarówno historia, jak i specyfika Pracowni Tkaniny wynikły z jej silnego uzależnienia od dominującego w tej uczelni środowiska malarzy [szczególnie profesor Józefa Wnukowej – przyp. red.] i różnego pochodzenia uchodźców. Poważny wpływ na kierunki zainteresowań tkaniną dekoracyjną miały zwłaszcza historia miasta i konieczność odbudowy Starówki po zniszczeniach wojennych”.

W. Cygan, *Historia Pracowni Tkaniny w gdańskiej Akademii Sztuk Pięknych*, w: *Akademia Sztuki Pięknych w Gdańsku 1945–2005. Tradycja i współczesność*, red. E. Skalska, W. Zmorzyński, Gdańsk 2005, s. 121.

‘Textile art has been present at the Gdańsk academy from the very beginning of its existence.

[...] Both the history and the specific nature of the Textile Studio resulted from its strong dependence on the painter community [especially Professor Józefa Wnukowa – editor’s note], which dominated the school, and the refugees of various origins. The city’s history and the need to rebuild the Old Town after the war had a significant impact on the direction of interest in decorative textiles.’

W. Cygan, “Historia Pracowni Tkaniny w gdańskiej Akademii Sztuk Pięknych”, in: *Akademia Sztuki Pięknych w Gdańsku 1945–2005. Tradycja i współczesność*, ed. E. Skalska, W. Zmorzyński, Gdańsk 2005, p. 121.

← Andrzej Awsiej, Joanna Kabala, Jacek Zdybel, Sasza /
Sztandar Totartu, sesja fotograficzna na dachu PWSSP,
Andrzej Awsiej, Joanna Kabala, 1986

Andrzej Awsiej, Joanna Kabala, Jacek Zdybel, Sasha /
Totart Banner, photo session on the roof of the PWSSP,
Andrzej Awsiej, Joanna Kabala, 1986

„Sztandary malowane w piwnicy PWSSP w pracowni Witosława Czerwonki przygotowane były na performance Totartu w 1986. Sztandar jest autorstwa: Jacka Zdybla (95%), Andrzeja Awsieja i Joanny Kabali – farba akrylowa na brezencie po namiocie, sizal i doszyte frędzle. Sztandar przewędrował z Totarem pół Polski, po czym został podarowany społeczności Fabrik Art w Berlinie Zachodnim po wielogodzinnych akcjach Totartu”.

Opis Andrzeja Awsieja, 2013 r.

‘The banners, painted in the basement of the PWSSP in Witosław Czerwonka’s studio, were prepared for a Totart performance in 1986. The authors of the banner are Jacek Zdybel (95%), Andrzej Awsiej, and Joanna Kabala – acrylic paint on a tent canvas, sisal, and sewn-on fringes. The banner travelled with Totart across half of Poland, and was then donated to the Fabrik Art community in West Berlin after Totart’s actions lasting for several hours.’

Andrzej Awsiej’s account, 2013

49

FOT. NN, AFASP

PHOTO BY NN, AFASP

← Egzamin wstępny na Wydziale Malarstwa i Grafiki,
w tle starszy asystent Bogdan Bartkowski z Katedry
Projektowania Graficznego, 1989

Entrance exam at the Faculty of Painting and Graphic
Arts, in the background senior assistant Bogdan
Bartkowski from the Chair of Graphic Design, 1989

Średnia na jedno
miejsce wynosiła tu
4 osoby. Właściwa
część egzaminu
poprzedzona została
przeglądem dorobku
artystycznego
każdego kandydata

There was an
average of
4 candidates per
place. The actual
exam was
preceded by
a review of each
candidate's artistic
achievements

„Średnia na jedno miejsce wynosiła tu 4 osoby. Właściwa część egzaminu poprzedzona została przeglądem dorobku artystycznego każdego kandydata. Szkoła nie stawiała ograniczeń tematycznych czy technicznych. Po przeglądzie 235 najróżniejszych prac malarskich, graficznych itp. komisja przyjęła do dalszej próby 169 kandydatów. Największym wzięciem cieszyło się malarstwo i grafika. Na wydziały te przypadło po 5–6 osób na jedno miejsce. Po końcowych rozmowach kandydatów z komisją, indeksy otrzymało 55 osób, przy czym rektor PWSSP zastrzegł sobie możliwość powiększenia tej grupy o kilka dalszych indeksów”.

‘There was an average of 4 candidates per place. The actual exam was preceded by a review of each candidate’s artistic achievements. The school imposed no thematic or technical restrictions. After reviewing 235 diverse paintings, graphics, and other works, the committee accepted 169 candidates for further examination. Painting and graphic arts were the most popular fields of study, attracting 5–6 candidates per place. After the final interviews, 55 accepted candidates received their student transcripts, with the rector of the PWSSP reserving the right to expand this group by a few more.’

K. Paternoga, *Czy łatwo zdobyć indeks*, „Dziennik Bałtycki”, 6.07.1989, nr 156, s. 4.

K. Paternoga, „Czy łatwo zdobyć indeks”, *Dziennik Bałtycki*, 6.07.1989, no. 156, p. 4.

Początki komputeryzacji
uczelni, połowa lat 90.

The beginnings of computerisation
at the academy, mid-1990s

PHOTO BY NN, AFASP

FOT. NN, AFASP

„W roku 1995 zostałem pełnomocnikiem Rektora do spraw komputeryzacji Uczelni. Była to moja pierwsza poważna funkcja akademicka. Moim zadaniem było zorganizowanie ośrodka informatycznego i zbudowanie sieci komputerowej. Stan informatyzacji na Uczelni w tym czasie wyglądał następująco: w Uczelni były trzy komputery. [...] Informatyzacja, sieci komputerowe były to zagadnienia w znacznej mierze obce naszemu środowisku. Próbowałem zainteresować kogoś z kierownictwa Uczelni koncepcją wykorzystania środków z KBN [tj. Komitetu Badań Naukowych – przyp. red.] na ten cel. Ku mojemu wielkiemu zaskoczeniu uzyskałem w planowanym przedsięwzięciu przychyłność dwóch osób – kanclerza Uczelni Jerzego Jankowiaka i Pana Profesora Homy”.

M. Średniawa, *Homa sedens. Profesor w cieniu profesorów*, w: *Profesor Edmund Homa i jego czas*, podł. red. M. Switała, M. Kołacz, Gdańsk 2020, s. 94–95.

‘In 1995, I became the Rector’s representative for computerisation. This was my first major academic role. My task was to organise an IT centre and build a computer network. At the time, the state of the Academy’s computerisation was as follows: we had three computers. [...] Our community was largely unfamiliar with computerisation and computer networks. I tried to interest someone from the Academy’s authorities in the idea of using funds from the State Committee for Academic Research for this purpose. To my great surprise, I gained the support of two people – Chancellor Jerzy Jankowiak and Professor Homa.’

M. Średniawa, “Homa sedens. Profesor w cieniu profesorów”, in: *Profesor Edmund Homa i jego czas*, eds. M. Switała, M. Kołacz, Gdańsk 2020, pp. 94–95.

Senat Akademii zdecydował o wprowadzeniu do Małej Zbrojowni Wydziału Rzeźby

„W zamian za tereny na Wyspie [Spichrzów] Uczelnia uzyskuje do swojej dyspozycji drugi miejski arsenał: Małą Zbrojownię. [...] Senat Akademii zdecydował o wprowadzeniu do Małej Zbrojowni Wydziału Rzeźby”.

J. Dominiczak,
Akademia w mieście,
„Akademia w Mieście”,
2017, nr 1, s. 12.

‘In exchange for land on Granary Island, the Academy now has at its disposal a second municipal arsenal: the Small Armoury. [...] The Academy Senate has decided that the Small Armoury would house the Faculty of Sculpture.’

J. Dominiczak,
„Akademia w mieście”,
Akademia w Mieście,
2017, no. 1, p. 12.

The Academy
Senate has
decided that
the Small
Armoury
would house
the Faculty
of Sculpture

FOT. NN, AFASP

FOT. NN, AFASP

Akcja studentów w PWSSP, od lewej:
Marek Targoński, Jacek Niegoda, Marek
Tadeusz Sycz, Ewa Wachnicka, ok. 1995

PWSSP student action, from the left:
Marek Targoński, Jacek Niegoda, Marek
Tadeusz Sycz, Ewa Wachnicka, ca. 1995

Performance zrealizowany pod koniec roku akademickiego 1992/1993. Praca powstała w ramach Pracowni Intermedialnej (dla studentów rzeźby) prowadzonej przez Witosława Czerwonkę i Wojciecha Zamiarę. Intermedialny manifest polegał na zagipsowaniu stóp uczestników w skrzyni i staniu aż do momentu stwardnienia gipsu. Uczestnicy trzymali w rękach litrowe foliowe opakowania z mlekiem. Po pewnym czasie Wojciech Zamiara przyniósł narzędzia i studenci odkuwali się z formy. Działaniu towarzyszył pokaz ich prac rzeźbiarskich.

Na podstawie opisu Marka
Targońskiego i Jacka Niegodę

A performance created at the end of the academic year 1992/1993. The work was created in the Intermedia Studio (for sculpture students) led by Witosław Czerwonka and Wojciech Zamiara. The intermedia manifesto involved plastering the participants' feet in a box where they stood until the plaster hardened. The participants held plastic one-litre milk bags. After a while, Wojciech Zamiara brought tools, and the students chiselled themselves out of the mould. The performance was accompanied by an exhibition of their sculptural works.

Based on Marek Targoński
and Jacek Niegod's account

25 kwietnia 1997 roku tytuł doktora *honoris causa* przyznano profesorowi Stanisławowi Horno-Popławskiemu.

„Każda rzeźba tego artysty stanowi zamkniętą wizję plastyczną, posiadającą swoje głębokie uzasadnienie. Zawsze można odczytać w nich głęboko przeżyta treść, wykładaną w sposób prosty i przekonujący. Dążenie do pełności bryły, do odpowiedniego ustawienia płaszczyzn, wywodzi się z chęci najprostszego i możliwie kompletnego wypowiedzenia się przez sztukę”.

W kolejnych latach tytuł doktora *honoris causa* otrzymali: Władysław Hasiór (1999), Teresa Pągowska (2002), Włodzimierz Padlewski (2003), Peter Greenaway (2010), Wojciech Fangor (2015), Juhani Pallasmaa (2021), Krzysztof Wodiczko (2023) i Ewa Kuryluk (2024).

S. Radwański, Sprawy nadawania
tytułu doktora *honoris causa*, sygn. 110/3,
Archiwum ASP w Gdańsku.

On 25 April 1997, Professor Stanisław Horno-Popławski was awarded an honorary doctorate.

‘Each of this artist’s sculptures constitutes a self-contained artistic vision possessing a profound justification. One can always discern within them a deeply felt message, presented in a simple and compelling way. The pursuit of completeness of form, of the proper arrangement of surfaces, stems from the desire for the simplest and most complete expression through art.’

In the following years, honorary doctorates were awarded to: Władysław Hasiór (1999), Teresa Pągowska (2002), Włodzimierz Padlewski (2003), Peter Greenaway (2010), Wojciech Fangor (2015), Juhani Pallasmaa (2021), Krzysztof Wodiczko (2023) and Ewa Kuryluk (2024).

S. Radwański, Matters related to the
awarding of honorary doctorates,
ref. no. 110/3, Archives of the ASP in Gdańsk.

Rektor Jerzy Krechowicz gratuluje Stanisławowi Horno-Popławskiemu, od lewej: Inga Stanisława Popławska, Bogdan Kujawa, Stanisław Horno-Popławski, Adam Haupt, Jerzy Krechowicz, Stanisław Radwański, Kiejstut Bereznicki, Pałac Opatów w Gdańsku-Oliwie, 1997

Rector Jerzy Krechowicz congratulates Stanisław Horno-Popławski; from the left: Inga Stanisława Popławska, Bogdan Kujawa, Stanisław Horno-Popławski, Adam Haupt, Jerzy Krechowicz, Stanisław Radwański, Kiejstut Bereznicki, Abbots' Palace in Gdańsk-Oliwa, 1997

PHOTO BY WITOLD WĘGRZYN, AFASP

FOT. WITOLD WĘGRZYN, AFASP

PHOTO BY NN, AFASP

FOT. NN, 1999, AFASP

W lutym 1999 r. w gdańskiej ASP odbyła się ogólnopolska wystawa najlepszych prac dyplomowych uczelni artystycznych *Dyplom '98*. Jury złożone z rektorów uczelni plastycznych i wiceministra kultury i sztuki przyznało nagrody i wyróżnienia. W przestrzeniach ASP zaprezentowano blisko 300 prac absolwentów polskich akademii sztuk pięknych. Wydarzenie dopełniła konferencja na temat stanu wyższego szkolnictwa artystycznego.

„Wystawa najlepszych prac dyplomowych studentów siedmiu szkół plastycznych «Dyplom '98» czynna jest w auli Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Jest to szósta edycja prezentacji, która po raz drugi odbywa się w Gdańsku. Ekspozycja, którą oglądamy, obejmująca malarstwo, rzeźbę i grafikę artystyczną, to połowa prac zakwalifikowanych do pokazu «Dyplom '98». Część druga prezentacji, na którą złoży się część projektowa, otwarta zostanie w tym samym miejscu w listopadzie”.

K. Korczak, „Dyplomy '98” w auli ASP. Bez czystej awangardy”, *Głos Wybrzeża*, 24.02.1999, nr 38, s. 16.

In February 1999, the ASP in Gdańsk hosted the nationwide exhibition of the best diploma works from art schools – *Diploma '98*. A jury composed of rectors of art schools and the Deputy Minister of Culture and Art awarded prizes and distinctions. Nearly 300 works by graduates of Polish art academies were presented. The event was concluded with a conference on the state of higher artistic education.

‘The *Diploma '98* exhibition of the best degree works by students from seven art schools is on display in the auditorium of the Academy of Fine Arts in Gdańsk. This is the sixth edition of the show, and for the second time it is held in Gdańsk. The exhibition we are viewing, encompassing painting, sculpture, and graphic arts, presents a half of the qualified works. The second part of the show, this time with a design component, will open in the same location in November.’

K. Korczak, „Dyplomy '98 w auli ASP. Bez czystej awangardy”, *Głos Wybrzeża*, 24.02.1999, no. 38, p. 16.

FOT. NN, AFASP

PHOTO BY NN, AFASP

← Wystawa końcoworoczna, ASP Gdańsk, 2001

End-of-year exhibition,
ASP in Gdańsk, 2001

4 lipca 1996 roku na mocy Ustawy o zmianie nazw niektórych wyższych szkół plastycznych Państwo-
wa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycz-
nych w Gdańsku zmieniła nazwę na
Akademia Sztuk Pięknych w Gdań-
sku. Założyciele uczelni od samego
początku zabiegali o utworzenie
Akademii – już w 1946 roku pisano,
że „Wojewódzka Rada Narodowa
w Gdańsku czyni starania o aka-
demizację Wyższej Szkoły Sztuk
Pięknych w Sopocie”.

R.B., *Tam, gdzie krzepną i dojrzewają
talenty. Szkoła Sztuk Pięknych w Sopocie
odnosi zasłużone sukcesy*, „Głos
Ludu”, 21.10.1946, nr 289, s. 6.

On 4 July 1996, pursuant to the Act on
Changing the Names of Certain High-
er Art Schools, the State Higher School
of Plastic Arts in Gdańsk changed its
name to the Academy of Fine Arts in
Gdańsk. From the very beginning, the
school's founders strove to establish an
Academy – writing as early as in 1946
that ‘the Provincial National Council in
Gdańsk is making efforts to academise
the Higher School of Fine Arts in Sopot.’

R.B., *“Tam, gdzie krzepną i dojrzewają
talenty. Szkoła Sztuk Pięknych
w Sopocie odnosi zasłużone sukcesy”*,
Głos Ludu, 21.10.1946, no. 289, p. 6.

„W 1997 r. powstało Wyższe Studium Fotografii. Do tego czasu był Międzywydziałowy Zakład Fotografii utworzony w 1976 r. Studium w 2004 r. zostało przekształcone w kierunek Realizacja Obrazu Filmowego, Telewizyjnego i Fotografii przy Wydziale Malarstwa i Grafiki. Ostatnie dyplomy na tym kierunku odbyły się w grudniu 2010 r.

O przyjęciu do gdańskiego Studium decydowało przedstawienie własnego portfolio oraz rozmowa kwalifikacyjna z zakresu historii sztuki i fotografii, techniki i technologii fotograficznej, wiedzy na tematy bieżące kultury i sztuki, w tym fotografii. [...] Studium cieszyło się sporym zainteresowaniem [...]. Liczba kandydatów oscylująca wokół trzykrotności liczby miejsc jest imponująca, zważywszy na fakt, że studia miały formę odpłatną”.

‘In 1997, the Higher School of Photography was established from the Inter-Faculty Department of Photography functioning since 1976. In 2004, the school was transformed into the Film, Television, and Photography Production degree course at the Faculty of Painting and Graphic Arts. The last diplomas within this programme were awarded in December 2010.

Students were accepted to the School based on a portfolio and an interview covering art history and photography, photographic techniques and technology, and knowledge of current issues in culture and art, including photography. [...] The School attracted considerable interest [...]. The number of candidates, approximately three per place, was impressive, considering that there was a tuition fee for the course.’

A. Polańska, *Nauczanie fotografii według Witolda Węgrzyna*, w: *Akademickie przeszerzenie fotografii*, pod red. J. Klupsa, M. Michałowska i M. Szymanowicza, Poznań 2022, s. 101.

A. Polańska, *“Nauczanie fotografii według Witolda Węgrzyna”*, in: *Akademickie przeszerzenie fotografii*, eds. J. Klups, M. Michałowska and M. Szymanowicz, Poznań 2022, p. 101.

**Doroczna wystawa prac studentów Studium
Fotografii prezentowana w korytarzu
prowadzącym do Auli ASP, 2002**

**Annual exhibition of works by students of
the School of Photography, presented in the
corridor leading to the ASP Auditorium, 2002**

FOT. ANNA OKOŃSKA-WĘSIÓRA, AFASP

FOT. ANNA OKOŃSKA-WĘSIÓRA, AFASP

PHOTO BY NN, AFASP

FOT. NN, AFASP

← Przed egzaminem, ASP, 1998

Before the exam, ASP, 1998

Dominik: „Egzaminy? Były naprawdę inspirującym i ciekawym wyzwaniem pobudzającym kreatywność. Chęć studiowania na ASP było u mnie napędzane pasją i pragnieniem szlifowania warsztatu, by w przyszłości móc wejść na rynek artystyczny z odpowiednią wiedzą”.

Wiktoria: „[...] Egzamin był dobrze zorganizowany; czułam szacunek do kandydata/studenta, szacunek do mojego czasu, troskę o mój dobrostan i przyjazne podejście do drugiego człowieka”.

Nina: „[...] Zależało mi by dostać się na tą uczelnię gdyż jako jedna z nielicznych oferuje kierunek grafika, który zawiera obie ścieżki: grafikę projektową i artystyczną. Ciężka praca i dużo determinacji sprawiły, że dostałam się na wymarzone studia i poznałam wspaniałych ludzi!”

Dominik: ‘The entrance exams? They were truly an inspiring and interesting challenge that stimulated creativity. My desire to study at the Academy of Fine Arts in Gdańsk was driven by the wish to develop my passions and refine my skills so that in the future I can enter the art market with solid knowledge.’

Wiktoria: ‘[...] Here, I felt respect for the candidate, respect for my time, genuine concern for my well-being, and a friendly, human approach.’

Nina: ‘[...] I wanted to be admitted to this university because it is one of the few that offers a graphic design program encompassing all its branches — both design-oriented and artistic. Hard work and determination helped me get into my dream studies and meet wonderful people!’

Wspomnienia z egzaminów wstępnych
na rok akademicki 2005/2006

Memories from the entrance exams
in the academic year 2005/2006

← **Spotkanie świąteczne, Aula ASP, lata 2000.**

Christmas meeting, Auditorium ASP, 2000s

rząd dolny, od lewej: Krystyna Brandowska, Krystyna Radtke, Krzysztof Niedałtowski, Tomasz Bogusławski, Włodzimierz Padlewski, Maria Skowrońska, Teresa Miszkin, Krystyna Szreder, Teresa Sierant-Mikicicz, Jadwiga Borowiec, Kazimiera Osowska, Roman Sznajder, Teresa Polowiec, Alina Jackiewicz-Kaczmarek, Anna Laube, NN, Jan Szczypka;

środek, od lewej: Bogdan Kujawa, Wojśław Brydak, Marek Jóźwicki, Hanna Nowicka-Grochal, Jerzy Ostrogórski, Bogumiła Jóźwicka, Maryla Żelazkiewicz, Magdalena Schmidt-Góra, Halina Kościukiewicz, Piotr Kazigrotowski, Anna Ławrynowicz, Magdalena Wiącek, Teresa Godlewska, Przemysław Łopaciński, Magdalena Kołodziej, Jolanta Cichowlas, Hubert Bilewicz, Jolanta Turadek, Małgorzata Dąbrowska, Jagoda Skawińska, Ewa Frąckowiak, Stanisław Gierada, Stanisław Sztorch, Lidia Pietrzak, Kiejstut Bereźnicki, Wiesław Dembski, Maria Targońska, Zbigniew Treppa, Maria Adamczyk, Bożena Hinc, Elżbieta Świerkowska, NN, NN, NN, Czesław Tumielewicz, Jerzy Jankowiak, Jacek Zdybel, Marek Adamczewski;

rząd górny, od lewej: Władysław Piórko, Henryk Kitowski, Maciej Świeszewski, Andrzej Dyakowski, Andrzej Markowicz, Sławomir Lipnicki, Anna Zelmańska-Lipnicka, Włodzimierz Łajming, Aleksander Widyński, Mieczysław Olszewski, Grzegorz Perski, Janina Rudnicka, Adam Haras, Zbigniew Gorlak, Janusz Akermann, Sławomir Witkowski, Waldemar Marszałek, prof. Krzysztof Polkowski, Hugon Lasecki, Dariusz Syrkowski, Andrzej Śramkiewicz, Jadwiga Okrassa, Zygmunt Okrassa, Wojciech Sęczawa

bottom row, from the left: Krystyna Brandowska, Krystyna Radtke, Krzysztof Niedałowski, Tomasz Bogusławski, Włodzimierz Padlewski, Maria Skowrońska, Teresa Miszkina, Krystyna Szreder, Teresa Sierant-Mikicicz, Jadwiga Borowiec, Kazimiera Osowska, Roman Sznajder, Teresa Polowiec, Alina Jackiewicz-Kaczmarek, Anna Laube, NN, Jan Szczypka;

middle row, from the left: Bogdan Kujawa, Wojśław Brydak, Marek Józwicki, Hanna Nowicka-Grochal, Jerzy Ostrogórski, Bogumiła Józwicka, Maryla Żelazkiewicz, Magdalena Schmidt-Góra, Halina Kościukiewicz, Piotr Kazigrotowski, Anna Ławrynowicz, Magdalena Wiącek, Teresa Godlewska, Przemysław Łopaciński, Magdalena Kołodziej, Jolanta Cichowlas, Hubert Bilewicz, Jolanta Turadek, Małgorzata Dąbrowska, Jagoda Skawińska, Ewa Frąckowiak, Stanisław Gierada, Stanisław Sztorch, Lidia Pietrzak, Kiejstut Bereźnicki, Wiesław Dembski, Maria Targońska, Zbigniew Treppa, Maria Adamczyk, Bożena Hinc, Elżbieta Świerkowska, NN, NN, NN, Prof. Czesław Tumielewicz, Jerzy Jankowiak, Jacek Zdybel, Marek Adamczewski;

upper row, from the left: Władysław Piórko, Henryk Kitowski, Maciej Świeszewski, Andrzej Dyakowski, Andrzej Markowicz, Sławomir Lipnicki, Anna Zelmańska-Lipnicka, Włodzimierz Łajming, Aleksander Widyński, Mieczysław Olszewski, Grzegorz Perski, Janina Rudnicka, Adam Haras, Zbigniew Gorlak, Janusz Akermann, Sławomir Witkowski, Waldemar Marszałek, Krzysztof Polkowski, Hugon Lasecki, Dariusz Syrkowski, Andrzej Śramkiewicz, Jadwiga Okrassa, Zygmunt Okrassa, Wojciech Sęczawa

„Warsztaty PaintBot (Paint roBot, robot-malarz / rysownik), połączone z (mini) konferencją, mają na celu wyartykułowanie filozoficznego problemu, dość aktualnego w erze powszechnej komputeryzacji «Czy maszyny/oprogramowanie mogą być twórcze?». Zaś celem, w obszarze praktyki, będzie zbudowanie platformy robota oraz oprogramowanie jej do celów twórczości malarskiej / graficznej / rysowniczej”.

Blog Katedry Wzornictwa,
22.04.2005, <http://katedrawzornictwa.asp.gda.pl/2005/04/paintbot/>
(dostęp: 23.10.2025).

‘The PaintBot workshop (Paint roBot, robot painter/drawer), combined with a (mini)conference, aims to articulate a philosophical problem, quite topical in the era of widespread computerisation: “Can machines with software be creative?” The practical objective will be to create a robot platform and equip it with painting/graphic/drawing software.’

Blog of the Chair of
Design, 22.04.2005, <http://katedrawzornictwa.asp.gda.pl/2005/04/paintbot/>
(access: 23.10.2025).

**Czy maszyny/
oprogramowanie
mogą być
twórcze?**

**Can machines
with software
be creative?**

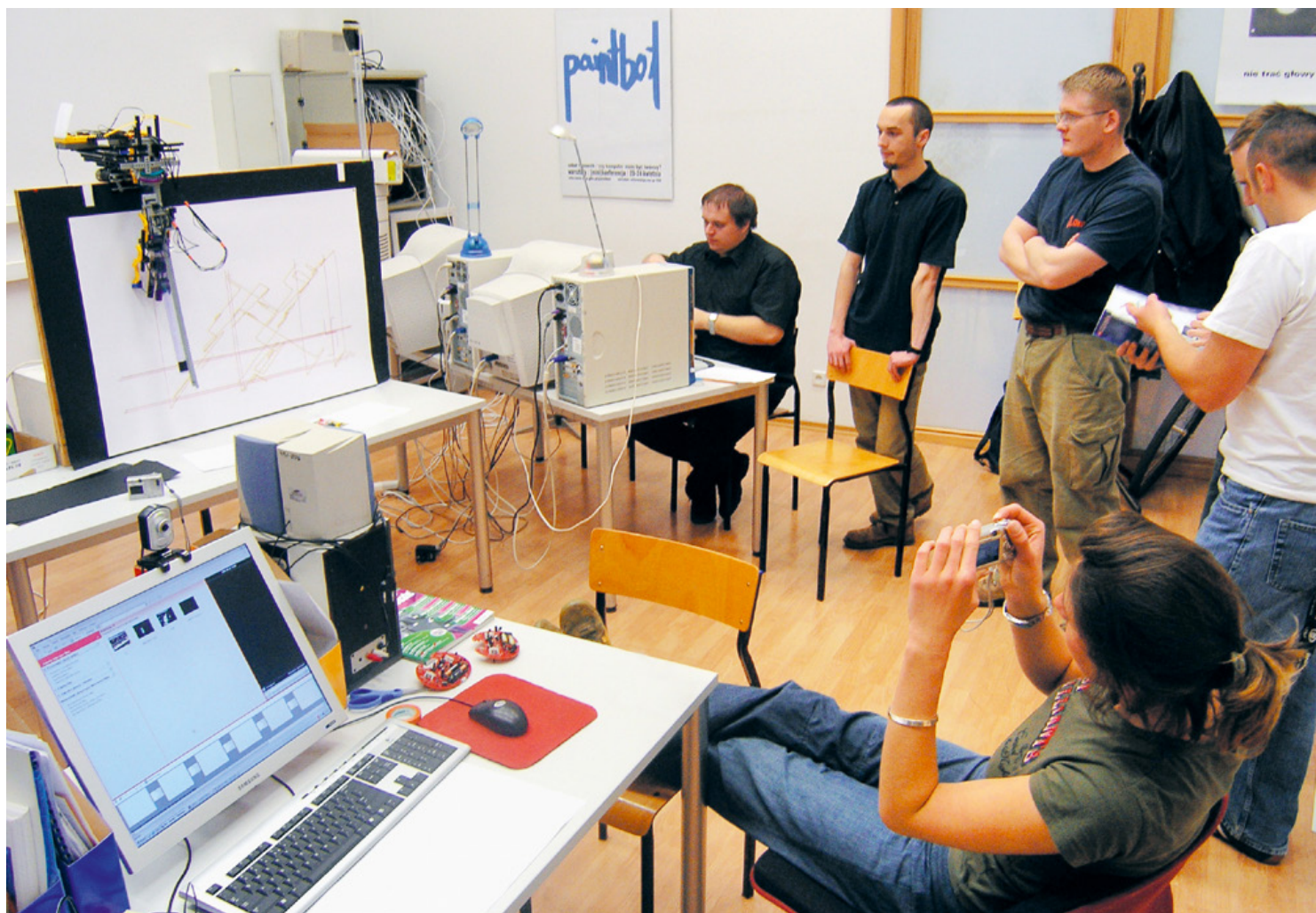

Warsztaty PaintBot, 2005

PaintBot workshop, 2005

PHOTO BY TOMASZ KWIATKOWSKI,
PRIVATE COLLECTION

FOT. TOMASZ KWIATKOWSKI,
ZBIORY PRYWATNE

← Spotkanie pt. *Uczyć sztuki*,
23 listopada 2006 r., stoi Hubert Bilewicz,
obok siedzi Aneta Szyłak

Meeting under the heading *Teaching*
Art, 23 November 2006; Hubert Bilewicz
standing, Aneta Szyłak sitting next to him

„Akademia po godzinach zainicjowana w gdańskiej ASP w końcu zeszłego stulecia miała być, jak to wówczas formułowano: «innym wcieleniem Akademii Sztuk Pięknych». A dalej deklarowano w trybie swoistego manifestu: «Akademia po godzinach żyje dzięki SZTUCE, istnieje dzięki ludziom sztuki, działa dzięki Akademii Sztuk Pięknych. Gromadzi wszystkich, którym bliski jest teoretyczny namysł nad sztuką. [...] Akademia po godzinach nie jest instytucją, choć organizacyjnie funkcjonuje w Akademii Sztuk Pięknych. Mimo iż odbywa się po godzinach, nie jest marginesem działalności Akademii i nie sytuuje się na jej obrzeżach. Wkracza w jej codzienność i przenika do jej wnętrza. Nie jest jednak pasożytem na ciele Akademii. Jest raczej symbiontem. [...] Próbuje [...] inspirować, formułuje problemy, prowokuje pytania, ujawnia dylematy dotyczące sztuki. Forma Akademii po godzinach jest otwarta, struktura umowna i nieco labilna, zaś tryb funkcjonowania okazjonalny. Akademia po godzinach jest dzięki TYM i dla TYCH, którzy ‘po godzinach’ swój czas chcą poświęcić sztuce».”

H. Bilewicz, *Od akademii po godzinach do (roz)brojenia sztuki*, „Akademia w Mieście”, 2018, nr 2, s. 6.

‘The *After-hours Academy*, initiated at the ASP in Gdańsk at the end of the last century, was intended as “another incarnation of the Academy of Fine Arts”, as it was then put. It was further declared, like in a manifesto that: “The After-hours Academy lives thanks to ART, exists thanks to people of art, operates thanks to the Academy of Fine Arts. It brings together all those who value theoretical reflection on art. [...] The After-hours Academy is not an institution, although it functions organisationally within the Academy of Fine Arts. Although it takes place after hours, it is not a marginal activity of the Academy and does not situate itself on its outskirts. It enters the Academy’s everyday life and permeates its interior. However, it is not a parasite on the Academy’s body. Rather than that, it is a symbiont. [...] It attempts [...] to inspire, formulates problems, provokes questions, and reveals dilemmas concerning art. The form of the After-hours Academy is open, its structure loose and slightly labile, and its mode of operation occasional. The After-hours Academy exists thanks to and for THOSE who wish to devote their time ‘after hours’ to art”.’

H. Bilewicz, *“Od akademii po godzinach do (roz)brojenia sztuki”*, *Akademia w Mieście*, 2018, no. 2, p. 6.

W związku ze specyfiką uczelni każdy Wydział w odmienny sposób przeprowadza egzamin dyplomowy, zawsze jednak jest to wyjątkowe wydarzenie, które od zawsze przyciągało grono zainteresowanych – pracowników, osób studiujących, a także rodziny dyplomantów i dyplomantek.

In view of the specific nature of our Academy, the particular Faculties shall carry out diploma examinations in a different way. Public diploma defences have always attracted the public: employees, students and the candidate's family.

W 2008 roku rektorem ASP w Gdańsku została prof. Ludmiła Ostrogórska – pierwsza w historii gdańskiej uczelni kobieta na stanowisku rektorskim, jedna z niewielu kobiet rektorów uczelni artystycznych w Polsce. Prof. Ostrogórska piastowała ten urząd przez okres dwóch kadencji, do roku 2016. W czasie pierwszej kadencji powstał projekt przebudowy i modernizacji budynków Akademii Sztuk Pięknych, które objęły m.in. konserwację elewacji Baszty Słomianej, modernizację Sali Senatu, przebudowę Biblioteki wraz z wykonaniem antresoli, przebudowę przylegających do Wielkiej Zbrojowni skrzydeł, modernizację audytorium, a także auli znajdującej się w Wielkiej Zbrojowni i nadanie jej funkcji wystawienniczej.

In 2008, Professor Ludmiła Ostrogórska became Rector of the ASP in Gdańsk. She was the first woman to hold this position in the history of the Gdańsk academy and one of the few female rectors of art schools in Poland. She held this position for two terms of office, until 2016. During her first term, a project was developed to reconstruct and modernise the buildings of the Academy of Fine Arts, which included the conservation of the Straw Tower facade, modernisation of the Senate Chamber, reconstruction of the Library with a new mezzanine, reconstruction of the wings adjacent to the Great Armoury, modernisation of the auditorium, and modernisation of the assembly hall located in the Great Armoury for the purpose of converting it into an exhibition space.

Wybory rektorskie, 2008

Rectorial elections, 2008

PHOTO BY TOMASZ KWIATKOWSKI,
PRIVATE COLLECTION

FOT. TOMASZ KWIATKOWSKI,
ZBIORY PRYWATNE

FOT. BARTOSZ ŻUKOWSKI, ZBIORY PRYWATNE

PHOTO BY BARTOSZ ŻUKOWSKI, PRIVATE COLLECTION

← Międzynarodowe Warsztaty Odlewnicze, ASP w Gdańsku, 2014

Iron casting workshop, 2014

I Międzynarodowe Warsztaty Odlewnicze w Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku odbyły się w 2001 roku, a XXII – w roku 2025.

„We wrześniu 2010 roku minęło 10 lat wspólnych spotkań pedagogów i studentów krajowych i zagranicznych Uczelni artystycznych [...]. W trakcie tych corocznych spotkań Plac Wałowy 15 stał się poligonem wspólnych działań dla ponad 200 rzeźbiarzy, którzy wybrali do realizacji swoich prac niełatwą technologię odlewów w żeliwie”.

J. Szczypka, ^{***}, w: *10 Międzynarodowe Warsztaty Odlewnicze*, Gdańsk 2010, s. 1.

The 1st International Iron Casting Workshop at the Academy of Fine Arts in Gdańsk took place in 2001, and its 22nd edition – in 2025.

‘September 2010 marked 10 years since the first such meeting of teachers and students from domestic and foreign art schools [...]. During these annual events, the building at Plac Wałowy 15 becomes a space for over 200 sculptors to jointly tackle the challenging technology of iron casting in their work.’

J. Szczypka, ^{***}, in: *10 Międzynarodowe Warsztaty Odlewnicze*, Gdańsk 2010, p. 1.

*Wystawa Najlepsze Dyplomy ASP,
Zbrojownia Sztuki, 2012*

*Esteemed ASP Graduates exhibition,
Armoury of Art, 2012*

Inauguracja działalności Zbrojowni Sztuki miała miejsce w 2015 roku, ale jeszcze podczas trwania remontu odbyły się w niej kolejne edycje ogólnopolskiej wystawy *Najlepsze Dyplomy*.

„Przez wiele lat w kalendarzu wydarzeń artystycznych Akademii Sztuk Pięknych ważny punkt stanowiły ogólnopolskie prezentacje dyplomów, tworzące niecodzienną okazję do porównań różnorodnych postaw, tendencji i poszukiwań”.

L. Ostrogórska,^{***} w: *Najlepsze dyplomy Akademii Sztuk Pięknych 2009*, Gdańsk 2009, s. 9.

The activity of Zbrojownia Sztuki was commenced in 2015, but it was still during the refurbishment that it already housed the subsequent editions of the national exhibition *Esteemed ASP Graduates*.

‘For many years, these nationwide diploma shows have been an important event in the artistic calendar of the Academy of Fine Arts, providing an unusual opportunity to compare various values, tendencies and areas of exploration.’

L. Ostrogórska,^{***} in: *Najlepsze dyplomy Akademii Sztuk Pięknych 2009*, Gdańsk 2009, p. 9.

Okręty oferują szeroki wachlarz wyzwań projektowych

Ships present a wide range of design challenges

„Historia projektowania architektury statków wodnych sięga 1958 roku, gdy prof. Adam Haupt założył Pracownię Projektowania Wnętrz Okrętowych i Form Przemysłowych. [...]

Okręty oferują szeroki wachlarz wyzwań projektowych: od koncepcyjnych pływających domów przez typowo stylistyczne kreacje jachtów, ich detali, funkcjonalnych wnętrz promów, aż po złożone struktury przestrzenne całych jednostek”.

Strona internetowa Pracowni Projektowania Architektury Okrętów Wydziału Wzornictwa, katedra wzornictwa.asp.gda.pl/pracownia-projektowania-architektury-okretow/ (dostęp: 23.10.2025).

‘The history of ship architecture design dates back to 1958, when Professor Adam Haupt founded the Naval Interior and Industrial Design Studio. [...]

Ships present a wide range of design challenges: from conceptual floating homes, to typically stylistic creations of yachts and their details, functional ferry interiors, to the complex spatial structures of entire vessels.’

Website of the Naval Architecture Design Studio of the Faculty of Design, katedrawzornictwa.asp.gda.pl/pracownia-projektowania-architektury-okretow/ (access: 23.10.2025).

**Dyplom z Pracowni Podstaw
Projektowania Architektury Okrętów,
od lewej: Witold Wierzbicki, Adam Haupt,
Jacek Popek, Andrzej Lerch, 2004**

**Diploma work created in the Basics of Naval
Architecture Design Studio, from the
left: Witold Wierzbicki, Adam Haupt,
Jacek Popek, Andrzej Lerch, 2004**

PHOTO BY TOMASZ KWIATKOWSKI,
PRIVATE COLLECTION

FOT. TOMASZ KWIATKOWSKI,
ZBIORY PRYWATNE

Doktoranci i doktorantki ASP, wystawa
Signatures, Wielka Zbrojownia, 2025, od lewej:
Michał, Anna, Joanna, Karol, Agnieszka, Adela

Doctoral students ASP, *Signatures* exhibition,
the Great Armoury, 2025, from the left: Michał,
Anna, Joanna, Karol, Agnieszka, Adela

PHOTO BY NN, PRIVATE COLLECTION

FOT. NN, ZBIORY PRYWATNE

W roku 2010 Rektor ASP wydał zarządzenie nr 18/2010 w sprawie utworzenia studiów doktoranckich w Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Na mocy ustawy ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2023 r. poz. 742) ich miejsce zajęły Szkoły Doktorskie.

„Studia doktoranckie w naszej uczelni rozpoczęły swoją działalność w 2010 roku jako studia środowiskowe międzywydziałowe –formuła okazała się trafnym rozwiązaniem – na zasadzie synergii uzupełniała proces kształcenia doktorantów z różnych dziedzin sztuki. Projektanci, architekci wnętrz, artyści wizualni razem poszukują koncepcji, w której mogą zawrzeć swoje zainteresowania, idee, poglądy, czy sposoby postrzegania świata”.

In 2010, Rector of the ASP issued Order No. 18/2010 on the Establishment of a Doctoral Programme at the Academy of Fine Arts in Gdańsk. Under the Act of 20 July 2018 – Law on Higher Education and Science (*Dz.U.* of 2023, It. 742), such programmes were replaced by the Doctoral Schools.

‘Doctoral studies in our Academy were first offered in 2010 as local interfaculty studies – a formula which proved to be an accurate solution, synergically complementing the process of the education of doctoral students from all fields of art. Designers, interior architects, and visual artists jointly search for concepts to contain their interests, ideas, beliefs and worldviews.’

K. Gliszczyński, ^{***}, w: *Doktoranci Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku*, Gdańsk 2019.

K. Gliszczyński, ^{***},
in: *PhD students ASP*, Gdańsk 2019.

Przegląd na kierunku Intermedia,
Wydział Rzeźby i Intermediów ASP

Review at the Intermedia programme,
Faculty of Sculpture and Intermedia, ASP

67

FOT. BARTOSZ ŻUKOWSKI, ZBIORY PRYWATNE

PHOTO BY BARTOSZ ŻUKOWSKI, PRIVATE COLLECTION

W 2011 roku zainicjowano na Wydziale Rzeźby kierunek Intermedia, a już dwa lata później utworzono Wydział Rzeźby i Intermediów.

„Rozwój technologii elektronicznych oraz ich ekspansja na terytoria kulturowo-artystyczne sprawiły, iż we współczesnym świecie pojawiła się konieczność kształcenia również w tych dziedzinach. Kierunek Intermedia wyrósł z istniejącej na Wydziale Rzeźby specjalizacji Intermedia, która okrzepła i przekształciła się w kierunek”.

K. Józefowicz, ^{***} https://web.archive.org/web/2014082615939/http://www.asp.gda.pl/strona/kategoria/57/wydzial_rzezby_i_intermediow (dostęp: 23.10.2025).

In 2011, the intermedia programme was opened at the Faculty of Sculpture, and two years later the Faculty of Sculpture and Intermedia was established.

‘The development of electronic technologies and their expansion into cultural and artistic territories have created the need for education in these fields in the modern world. The Intermedia programme grew out of the existing Intermedia specialisation at the Faculty of Sculpture, which solidified and evolved into a separate programme.’

K. Józefowicz, ^{***} https://web.archive.org/web/2014082615939/http://www.asp.gda.pl/strona/kategoria/57/wydzial_rzezby_i_intermediow (access: 23.10.2025).

PHOTO BY DOMINIK WŁODAREK, PRIVATE COLLECTION

FOT. DOMINIK WŁODAREK, ZBIORY PRYWATNE

← Pracownia wkleśtodruku, Wydział Grafiki ASP, Dom Angielski

Intaglio Studio, Faculty of Graphic Arts, Academy of Fine Arts, English House

Zbudowana w stylu renesansowym kamienica (1568–1570) na ulicy Chlebnickiej 16 (dawniej ulica Ław Chlebowych, niem. Brotbänkengasse) została siedzibą Wydziału Grafiki w roku 2007. Początkowo mieścił się w niej skład towarów zagranicznych, m.in. angielskich mebli i obrazów, a później zajazd i hotel. W 1945 roku budynek został zniszczony, ocalały jedynie przedproże i fragment fasady z portalem. Rekonstrukcji fasady dokonano w latach 70., przeznaczając budynek na akademik Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych i Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej w Gdańsku.

The Renaissance-style townhouse (1568–1570) at ul. Chlebnicka 16 (formerly Ław Chlebowych Street, German: Brotbänkengasse) became the seat of the Faculty of Graphic Arts in 2007. Initially, it housed a warehouse for foreign goods, including English furniture and paintings, and later an inn and a hotel. In 1945, the building was destroyed; only the porch and a fragment of the facade with a portal survived. The facade was reconstructed in the 1970s, and the building was repurposed as a hall of residence for the State Higher School of Plastic Arts and the State Higher School of Music in Gdańsk.

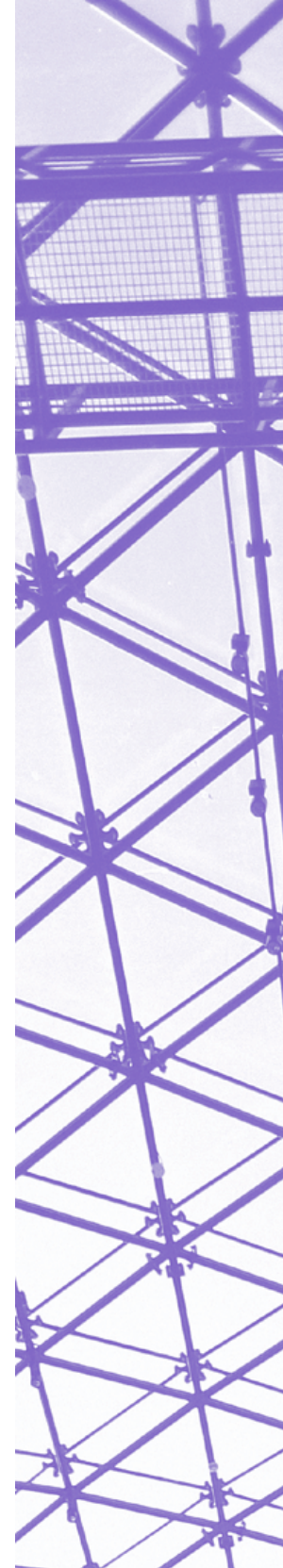

7 kwietnia 2017 roku w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie rektor Krzysztof Polkowski podpisał umowę o dofinansowanie projektu „Zadaszenie Patio Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku w celu stworzenia unikalnej przestrzeni kulturalnej”. Patio, mające pełnić funkcję przestrzeni integracji, dyskusji i aktywności twórczych, otwarto 25 stycznia 2018 roku.

On 7 April 2017, at the Ministry of Culture and National Heritage in Warsaw, Rector Krzysztof Polkowski signed a funding agreement for the project 'Roofing the Patio of the Academy of Fine Arts in Gdańsk for the purpose of creating a unique cultural space'. The patio, intended to serve as a space for integration, discussion, and creative activity, was opened on 25 January 2018.

→ Uczestnicy warsztatów *Małe ASP* przy rzeźbie Breyera
Stanisława Horno-Popławskiego

Participants of the *Little ASP* workshop by the sculpture
Breyer by Stanisław Horno-Popławski

Stanisław Horno-Popławski przekazał rzeźbę PWSSP w roku 1982 w związku z projektem ówczesnego rektora Franciszka Duszeńki, który dążył do utworzenia galerii prac pedagogów. Granitowa rzeźba o wadze 150 kg przedstawia profesora Tadeusza Breyera (1874–1952), który, jak pisał Horno-Popławski „był nie tylko moim pedagogiem, był również pedagogiem profesora Mariana Wnuka”. Przekazując rzeźbę do kolekcji uczelni, profesor sugerował włączanie do niej dzieł najlepszych studentów, co byłoby wyrazem „osiągnięć uczelni, jak również jej odrębnego charakteru”. Edukacyjny model warsztatów *Małe ASP* jest kolejnym etapem rozwoju uczelni, która chce przybliżyć sztukę i twórczość związanych z nią artystów i artystek możliwie szerokiemu gronu odbiorców.

Cyt.: Stanisław Horno-Popławski, List do prof. Franciszka Duszeńki, Bydgoszcz, 19.04.1982, Archiwum ASP w Gdańsku.

Stanisław Horno-Popławski donated the sculpture to the PWSSP in 1982 in connection with Rector Franciszek Duszeńko's idea to establish a gallery of works by the school's teaching staff. The 150-kilogram granite sculpture depicts Professor Tadeusz Breyer (1874–1952), who, as Horno-Popławski wrote, 'was not only my teacher, but also the teacher of Professor Marian Wnuk'. When donating the sculpture to the school's collection, the professor also suggested including works by its best students, which would reflect 'the school's achievements as well as its distinct character'. The educational model of the *Little ASP* workshops is the next stage in the development of the Academy, which aims to bring art and the work of its affiliated artists to the widest possible audience.

Qtd. after: Stanisław Horno-Popławski, Letter to Professor Franciszek Duszeńko, Bydgoszcz, 19.04.1982, archive of the ASP in Gdańsk.

FOT. TOMASZ KWIATKOWSKI, ZBIORY PRYWATNE

PHOTO BY TOMASZ KWIATKOWSKI, PRIVATE COLLECTION

PHOTO BY BARTOSZ ŻUKOWSKI, PRIVATE COLLECTION

FOT. BARTOSZ ŻUKOWSKI, ZBIORY PRYWATNE

Idea pomocy i wsparcia jest realizowana w akademii m.in. poprzez aukcje charytatywne, zbiórki i innego rodzaju działania popierające lub komentujące trudne sytuacje polityczne i społeczne. W ostatnich latach odbyło się kilkanaście akcji charytatywnych, m.in. akcje wspierające Ukrainę, a także zbiórki przeznaczone na pomoc osobom chorym czy uchodźczym. Wydarzenia inicjują i organizują przy wsparciu wykładowców i samorządu studenci i studentki ASP.

The Academy executes the idea of aid and support through, among other things, charity auctions, fundraisers, and other activities expressing support for or commenting on difficult political and social situations. In recent years, more than a dozen charity events were held, including those supporting Ukraine, as well as fundraisers to help the sick and refugees. These events are initiated and organised by ASP students with the support of the faculty and the student government.

PHOTO BY MAJA TYBEL, PRIVATE COLLECTION

FOT. MAJA TYBEL, ZBIORY PRYWATNE

← Wystawa *Shout for Ukraine*, Kijów, 2014

Shout for Ukraine exhibition, Kyiv, 2014

Projekt wystawy *Shout for Ukraine* powstał na kierunku grafika projektowa, m.in. przy wsparciu jej wykładowców i osób studiujących. Zaprojektowano i wykonano grafiki oraz plakaty odnoszące się do dramatycznych wydarzeń w Ukrainie. Wszystkie reprezentowały ideę solidarności i prawo do wolności. Wystawa była prezentowana na Wydziale Grafiki gdańskiej ASP, w Państwowej Galerii Sztuki w Sopocie oraz w Kijowie na Majdanie.

The *Shout for Ukraine* exhibition was created by students of the graphic design programme, supported by, among others, lecturers and other students. The young people designed and produced graphics and posters referring to the dramatic events in Ukraine. They all represented the idea of solidarity and the right to freedom. The exhibition was presented at the Faculty of Graphic Arts of the ASP in Gdańsk, in the State Art Gallery in Sopot, and in the Maidan Square in Kyiv.

← Witold Węgrzyn fotografuje społeczność akademicką, nawiązując do zdjęcia, które wykonał w 1974 r.

Witold Węgrzyn photographing the academic community, making references to a photo he took in 1974

Z okazji kolejnego jubileuszu Uczelni zostało wykonane pamiątkowe zdjęcie w tym samym miejscu i formule co ponad 40 lat wcześniej.

„Jubileusz 70-lecia Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku sprzyja refleksji nad jej tradycją, procesem przemian, jej kondycją. 70 lat zawiera w sobie historię kolejnych pokoleń znamienitych artystów i pedagogów, tych, którzy ją tworzyli, oraz tych, którzy kontynuują pracę swoich poprzedników, nadając Uczelni kształt i charakter. Każdy z profesorów, asystentów, studentów i absolwentów, pracowników związanych z Uczelnią przez krótszy lub dłuższy okres, ma swoją historię tego miejsca i czasu”.

L. Ostrogórska, *Metafora i rzeczywistość*,
w: *Metafora i rzeczywistość. Akademia Sztuk
Pięknych w Gdańsku w latach 2005–2015*,
[red.] R. Gajewski, Gdańsk 2015, s. 14.

A commemorative photo on the occasion of the 70th anniversary of the ASP in Gdańsk, taken in the same place and in the same format as 20 years earlier.

‘The 70th anniversary of the Academy of Fine Arts in Gdańsk encourages reflection on its tradition, the process of transformations, and its condition. Seventy years encompass the history of successive generations of distinguished artists and educators: those who founded it, and those who continue the work of their predecessors, giving the Academy its shape and character. Each of the professors, assistants, students, graduates, and employees associated with the Academy for shorter or longer periods has their own history of this place and time.’

L. Ostrogórska, *“Metafora i rzeczywistość”*,
in: *Metafora i rzeczywistość. Akademia Sztuk
Pięknych w Gdańsku w latach 2005–2015*,
[red.] R. Gajewski, Gdańsk 2015, p. 14.

Każdy z profesorów,
asystentów, studentów
i absolwentów,
pracowników związanych
z Uczelnią przez krótszy
lub dłuższy okres, ma swoją
historię tego miejsca i czasu

Each of the professors, assistants,
students, graduates, and employees
associated with the Academy for
shorter or longer periods has their
own history of this place and time

PHOTO BY TOMASZ KWIATKOWSKI, PRIVATE COLLECTION

FOT. TOMASZ KWIATKOWSKI, ZBIORY PRYWATNE

Mając na uwadze zdrowie studentów i pracowników ASP oraz z szacunku względem nich, uczelnia zastosowała wytyczne Ministerstwa Zdrowia i Głównego Inspektora Sanitarnego w zakresie przeciwdziałania zarażeniu COVID-19. Zawieszono zajęcia stacjonarne, wprowadzając najpierw tryb zajęć zdalnych, a następnie zajęcia hybrydowe ze wskazaniem zasad i organizacji zapewniającej bezpieczeństwo osób w nich uczestniczących. Liczba osób w trakcie zajęć, konferencji, spotkań, obron nie mogła przekraczać 50 procent maksymalnego obłożenia pomieszczeń, zachowywano półtorametrowy odstęp pomiędzy osobami i konieczność noszenia maseczek ochronnych. Osoby na kwarantannach lub nieobecne uczestniczyły w wydarzeniach formie zdalnej.

„Egzamin dyplomowy zdalny może się odbyć także w przypadku gdyby panujące obostrzenia / wymogi bezpieczeństwa nie pozwalały na przeprowadzenie egzaminu w trybie stacjonarnym”.

With the health of the ASP students and staff in mind and out of respect for them, the Academy has implemented the guidelines of the Ministry of Health and the Chief Sanitary Inspectorate for preventing COVID-19 infection. In-person classes were suspended, initially introducing remote learning, followed by hybrid classes, with guidelines and arrangements in place to ensure the safety of the participants. The number of people attending classes, conferences, meetings, and defences could not exceed 50 percent of the maximum occupancy of the rooms. A 1.5-metre distance between individuals was maintained, and protective masks were required. Those in quarantine or absent participated in the events remotely.

‘A remote diploma examination may also be held if the prevailing safety restrictions/requirements do not allow for the examination to be conducted in person.’

Zasady przeprowadzania egzaminów dyplomowych w trybie zdalnym i w trybie hybrydowym w Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, Załącznik nr 3 do zarządzenia nr 56/2021 Rektora Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku z dnia 1.10.2021 roku.

Rules for conducting remote and hybrid diploma examinations at the Academy of Fine Arts in Gdańsk, Annex No. 3 to Order No. 56/2021 of the Rector of the Academy of Fine Arts in Gdańsk of 1.10.2021.

I kiedy tak budujemy
nasz świat,
tworzymy również
projekcje i metafory
krajobrazu naszego
własnego umysłu

And when we
build our world in
this way, we also
create projections
and metaphors of
the landscape of
our own mind

Rozpoczęcie roku akademickiego w covidowych масечках, ale przy świetle myśli doktora *honoris causa* Juhani Pallasmy, który pisał: „I kiedy tak budujemy nasz świat, tworzymy również projekcje i metafory krajobrazu naszego własnego umysłu”.

Cyt.: J. Pallasmaa, *Oczyszczenie. Architektura i zmysły*, Kraków 2012; cyt. za: B. Łakomska, *Doktorzy honoris causa Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku*, w: *75 lat Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku*, red. A. Polanska, M. Scharmach, M. Wrona, Gdańsk 2020, s. 225.

The academic year begins in Covid masks, but in the light of the words of honorary doctor Juhani Pallasmaa, who wrote: 'And when we build our world in this way, we also create projections and metaphors of the landscape of our own mind.'

J. Pallasmaa, *Oczyszczenie. Architektura i zmysły*, Kraków 2012, qtd. after: B. Łakomska, "Doktorzy honoris causa Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku", in: *75 lat Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku*, eds. A. Polanska, M. Scharmach, M. Wrona, Gdańsk 2020, p. 225.

76

Studenci kierunku Fotografia, ASP, od lewej:
Alex, Jan, Marlena, Natalia, 2022/2023

Photography students, ASP, from the left:
Alex, Jan, Marlena, Natalia, 2022/2023

FOT. BARTOSZ ŻUKOWSKI, ZBIORY PRYWATNE

PHOTO BY BARTOSZ ŻUKOWSKI, PRIVATE COLLECTION

Fotograficzny gest artystyczny, elementy performatywne, działania przestrzenne i projektowe związane z nowymi mediami

Fotografia, która usamodzielniała się jako kierunek studiów w roku akademickim 2020/2021, prowadzona jest na Wydziale Rzeźby i Intermediów.

„Fotografia w gdańskiej ASP oparta jest z jednej strony o kształcenie w zakresie fotografii klasycznej, a z drugiej o fotograficzny gest artystyczny, elementy performatywne, działania przestrzenne i projektowe związane z nowymi mediami”.

Photography, which became an independent field of study in the academic year 2020/2021, is taught at the Faculty of Sculpture and Intermedia.

‘At the ASP, the photography programme is based, on the one hand, on classical photographic education, and on the other hand, on the artistic photographic gesture, performative elements, as well as spatial and design activities related to new media.’

The artistic photographic gesture, performative elements, as well as spatial and design activities related to new media

Opis kierunku fotografia na stronie Wydziału Rzeźby i Intermediów, asp.gda.pl/wydzialy/wydzial-rzezby-i-intermediow/kierunek-fotografia.1133 (dostęp: 23.10.2025).

Description of the photography programme on the website of the Faculty of Sculpture and Intermedia, asp.gda.pl/wydzialy/wydzial-rzezby-i-intermediow/kierunek-fotografia.1133 (access: 23.10.2025).

77

FOT. JAROSŁAW CZARNECKI I
ELVIN FLAMINGO, ZBIORY PRYWATNE

PHOTO BY JAROSŁAW CZARNECKI I
ELVIN FLAMINGO, PRIVATE COLLECTION

← **Studenci i studentki ASP w Laboratorium,
Międzyuczelniany Wydział Biotechnologii Uniwersytetu
Gdańskiego i Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego,
zajęcia z „Metod Biomedyków”, 2022**

Students of ASP in the Lab, Intercollegiate Faculty
of Biotechnology UG&MUG in Gdańsk, course in
'Biomedical Methods', 2022

„Osoby studiujące są najważniejsze – ta deklaracja stanowi oś naszych działań w latach 2025–2028 [...]. ASP w Gdańsku to miejsce kształcenia partnerskiego, bezpiecznego i empatycznego, gdzie harmonijnie przeplatają się sztuka, design i kultura. Jesteśmy kameralną uczelnią, w której bliska relacja między osobami studiującymi i pracującymi to fundament rozwoju. Dzięki niej jesteśmy w stanie skupić się na drugiej osobie, dostrzec jej możliwości i zaproponować działania odpowiednie dla ich realizacji. W takim modelu nauczania szczególnie ważne stają się wartości wyznaczające kierunek naszego rozwoju”.

Strategia Akademii Sztuk Pięknych
w Gdańsku na lata 2025–2028.

‘Students are most important – this declaration constitutes the axis of our activity for the years 2025–2028 [...]. The ASP in Gdańsk is a place of safe and empathic education based on partnership, with art, design and culture harmoniously mingling together. We are a small academy, in which close relations between students and staff are the foundation of development. It is owing to these relations that we are able to focus on another human being, notice their possibilities and propose activities that are appropriate to implement them. In this model of education, values indicating the direction of our development are of the utmost significance.’

Strategy of the Academy of Fine Arts
in Gdańsk for the years 2025–2028.

Wystawa *Franciszek Duszeńko. Ołowiane łzy* została otwarta z okazji stulecia urodzin profesora Franciszka Duszeńki — artysty-rzeźbiarza, wykładowcy i rektora PWSSP/ASP wybranego na to stanowisko w pierwszych, demokratycznych wyborach (1981). Wystawa była jednym z wydarzeń zorganizowanych przez Akademię z okazji ustanowienia przez Sejm RP roku 2025 „Rokiem Franciszka Duszeńki”. Współorganizatorem wystawy były: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Muzeum Narodowe w Gdańsku oraz Gdańska Galeria Miejska.

The exhibition *Franciszek Duszeńko. Leaden Tears* was opened on the occasion of the centenary birthday of Professor Franciszek Duszeńko — artist-sculptor, lecturer and Rector of PWSSP/ASP elected for this position during the first democratic elections (1981). The show was one of the events organised by the Academy to mark the announcement of the year 2025 by the Polish Sejm the ‘Franciszek Duszeńko Year’. The exhibition was co-organised by the Ministry of Culture and National Heritage, the National Museum in Gdańsk and Gdańsk City Gallery.

*Franciszek Duszeńko. Ołowiane łzy,
ASP w Gdańsku, 2025*

*Franciszek Duszeńko. Leaden
Tears, ASP in Gdańsk, 2025*

PHOTO BY ALINA ŻEMOJDZIN, ARCHIVE OF THE GGM

FOT. ALINA ŻEMOJDZIN, ARCHIWUM GGM

FOLDER

PHOTO BY ADAM KOZŁOWSKI, PRIVATE COLLECTION

FOT. ADAM KOZŁOWSKI, ZBIORY PRYWATNE

← **Art'em all! – wystawa osób
studiujących w ASP, PLENUM,
Gdańsk, 2024**

*Art'em all! exhibition,
Plenum hall, Gdańsk, 2024*

Od roku 2001 w PLENUM w Stoczni Gdańskiej odbywa się *Art'em all!* – największa wystawa studentek i studentów ASP w Gdańsku. To wydarzenie bez precedensu: 3 000 metrów kwadratowych wypełnionych ponad setką prac ze wszystkich wydziałów: Malarstwa, Grafiki, Architektury, Wzornictwa oraz Rzeźby i Intermediów. W 2025 roku po raz pierwszy w wystawie wzięli udział doktoranci ze Szkoły Doktorkiej. Przegląd jest formą dzielenia się ze światem tym, co powstaje w uczelnianych pracowniach, warsztatach i salach komputerowych.

The greatest exhibition of works by students of the ASP in Gdańsk – *Art'em all!* – is held at the PLENUM on the grounds of the Gdańsk Shipyard since 2001. It is an unprecedented event: 3000 m² of space filled with more than a hundred works from all the faculties: Painting, Graphic Arts, Architecture and Design as well as Sculpture and Intermedia. In 2025, doctoral students from the Doctoral School took part in the exhibition for the first time.

FOT. BARTOSZ ŻUKOWSKI, ZBIORY PRYWATNE

80

Senat, pracownicy, osoby studiujące,
goście ASP przed budynkiem Wielkiej
Zbrojowni, Targ Węglowy w Gdańsku, 2025

The ASP Senate, employees, students and guests in front of the Great Armoury, Targ Węglowy, Gdańsk, 2025

AKADEMIA TO MY! / WE ARE THE ACADEMY!

Patronat / Patronage: prof. ASP dr hab. Adam Świerżewski,
Rektor Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku / Rector
of the Academy of Fine Arts in Gdańsk

Koncepcja / Concept: Filip Ignatowicz

Redakcja / Edited by: Małgorzata Jankowska, Anna Polańska

Współpraca / Content cooperation: Zbigniew Mańkowski

Tłumaczenie / Translation: Katarzyna Jopek

Korekta polska / Polish proofreading:
Maksymilian Wroniszewski

Korekta angielska / English proofreading: Anna Moroz

**Opracowanie cyfrowe materiałów z Archiwum Fotografii
Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku / Digital preparation
of materials from the Photo Archive of the Academy of Fine
Arts in Gdańsk:** Anna Polańska

**Projekt graficzny, skład i łamanie, edycja fotografii /
Graphic design, typesetting, photo editing:**
Eurydyka Kata | re:design

Koordinacja wydawnicza / Publishing coordination:
Rafał Fedusio

**Projekt identyfikacji wizualnej 80-lecia Akademii Sztuk
Pięknych w Gdańsku / Visual identity design for the
80th anniversary of the Academy of Fine Arts in Gdańsk:**
Adam Jedynak

**Fotografie na okładce i wyklejkach / Cover and endpaper
photos:** Witold Węgrzyn

Podziękowania dla społeczności akademickiej za
dzielenie się wspomnieniami i wsparcie merytoryczne /
Acknowledgements to the academic community for
sharing their memories and providing scholarly support

**Materiał ikonograficzny został opracowany na podstawie
zbiorów:** Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku, Polskiej
Agencji Prasowej PAP, Agencji Fotograficznej Kosycarz
Foto Press KFP, Fundacji Wyspa Progress, kolekcji
prywatnych: Karola Drobniewskiego, Krzysztofa
Gliszczyńskiego, Joanny Kabali, Tomasza Kwiatkowskiego,
Janiny Stefanowicz-Schmidt, Magdaleny Schmidt-Góry,
Witolda Węgrzyna i Bartosza Żukowskiego

**The iconographic material was prepared based on the
collections of:** the Academy of Fine Arts in Gdańsk,
PAP Polska Agencja Prasowa, KFP Agencja Fotograficzna
Kosycarz, Fundacja Wyspa Progress, Fundacja im. Zofii
Rydet, and private collections of: Karol Drobniewski,
Krzysztof Gliszczyński, Joanna Kabala, Tomasz
Kwiatkowski, Janina Stefanowicz-Schmidt i Magdalena
Schmidt-Góra, Witold Węgrzyn and Bartosz Żukowski

Autorzy zdjęć / Photographers: Czesław Bojarski, Jarosław
Czarnecki / Elvin Flamingo, Wojciech Henrykowski, Maciej
Kosycarz, Zbigniew Kosycarz, Adam Kozłowski, Tomasz
Kwiatkowski, Kazimierz Lelewicz, Karolina Matusik, Anna
Okońska-Węsióra, Robert Rumas, Zofia Rydet, Zygmunt
Szymoniak, Maja Tybel, Witold Węgrzyn, Dominik
Włodarek, Alina Żemojdzin, Bartosz Żukowski

Wydawca / Publisher:
Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku
Targ Węglowy 6, 80-836 Gdańsk
tel. +48 58 301 28 01
asp.gda.pl
wydawnictwo@asp.gda.pl

Druk / Print: Moś i Łuczak

Nakład / Press run: 1000 egz. / copies

ISBN 978-83-67720-49-6

Gdańsk 2025

© Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku 2024

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Żadna część publikacji nie może być przetwarzana
bez zgody autorów i wydawcy.

All rights reserved.

No part of the publication may be reproduced without
the consent of the authors and publisher.

AKADEMIA
SZTUK
PIĘKNYCH
W GDAŃSKU

BIBLIOTEKA
AKADEMII
SZTUK
PIĘKNYCH
W GDAŃSKU

ZAKŁAD HISTORII
I TEORII SZTUKI
ASP W GDAŃSKU

ARCHIWUM
FOTOGRAFII
AKADEMII
SZTUK
PIĘKNYCH
W GDAŃSKU

